

Gemeente
Drechterland

Begroting 2023

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
Infographic.....	6
Leeswijzer.....	7
Programmaplan.....	8
Bestuur en dienstverlening.....	9
Ruimte.....	17
Samenleving.....	31
Paragrafen.....	39
Lokale heffingen.....	40
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	46
Onderhoud kapitaalgoederen.....	53
Financiering.....	57
Bedrijfsvoering.....	62
Verbonden partijen.....	65
Grondbeleid.....	78
Subsidies.....	83
Financiën.....	85
Overzicht van baten en lasten.....	86
Overzicht van baten en lasten per taakveld.....	88
Toelichting uitgangspunten.....	91
Geprognosticeerde balans.....	92

Samenvatting

Geachte leden van de raad,

Voor u ligt de eerste programmabegroting van deze nieuwe bestuursperiode. Een programmabegroting die meerjarig structureel en reëel in evenwicht is.

Tegelijkertijd met deze 'beleidsarme' begroting, wordt u ook de eerste jaarschijf van het college-uitvoeringsprogramma (CUP) aangeboden. De financiële effecten van deze bestuursambities zijn doorgerekend in de eerste begrotingswijziging. Het resultaat in ieder begrotingsjaar is positief. Onze reservepositie (eigen vermogen) neemt gestaag toe.

Dat is goed nieuws voor de inwoners en ondernemers van Drechterland. We doen er alles aan om woningbouw te versnellen. We werken aan een nog betere dienstverlening en we gaan aan de slag met vernieuwende woon/zorg concepten zodat ouderen langer zelfstandig kunnen wonen. We gaan voor betaalbare zorg voor iedereen die dat nodig heeft. Voor de meest kwetsbaren bieden we een vangnet. En we blijven ons inzetten voor een veilige en aangename leefomgeving voor iedereen. Dit alles is mogelijk zonder de lasten voor de inwoners extra te verhogen.

Maar meer dan ooit past hier een 'winstwaarschuwing'.

We leven in zeer onzekere tijden. De ene crisis volgt de andere op of er is sprake van meerdere crises tegelijkertijd. We hebben nog steeds te maken met na-ijleffecten van Corona die met name in het sociaal domein doorwerken. De opvang van Oekraïense vluchtelingen, de verhoogde taakstelling voor huisvesting van statushouders, de crisis op de woonmarkt, de energiecrisis en daarmee gepaard gaande energiearmoede, de gevolgen van de torenhoge inflatie. Het zijn allemaal ontwikkelingen waarvan de financiële effecten voor de gemeentelijke begroting nauwelijks meerjarig te voorspellen zijn.

Ook de ontwikkeling van de Algemene Uitkering blijft onzeker. De meerjarenraming in deze begroting is gebaseerd op de septembercirculaire 2022.

In de Kadernota 2022-2026 is nog uitgegaan van de Meicirculaire 2022. Ten opzichte van deze berekening heeft er over de jaren 2023 tot en met 2026 een positieve bijstelling plaatsgevonden. Dit komt enerzijds doordat het Rijk heeft besloten om het accres (toename gemeentefonds) voor de jaren 2022 tot en met 2025 te bevriezen. Anderzijds door de afspraak die gemaakt is dat gemeenten de extra middelen voor jeugd, tot en met 2026, voor 100% mogen meenemen in hun ramingen. Voor het jaar 2026 heeft het Rijk verder besloten om een bedrag van 1 miljard extra toe te voegen aan het gemeentefonds. Voor Drechterland resulteert dit voor 2026 in extra aanvullende inkomsten van ruim € 800.000. Daarmee is het schrikbeeld van het zogeheten 'ravijnjaar' 2026 voorlopig afgewend. Maar voor de jaren daarna blijft dit vooralsnog ongewis.

Kortom: er is alle reden om kritisch te zijn op de uitgaven en om een buffer aan te houden om tegenvallers op te kunnen vangen.

Resultaat programmabegroting 2023-2026

Er wordt voor de jaren 2023, 2024, 2025 en 2026 een sluitende begroting gepresenteerd.

In € 1.000

	2023	2024	2025	2026
Resultaat	637	1.871	2.752	754
	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel

Structureel en reëel in evenwicht zijnde begroting

Er is sprake van een meerjarig structureel en reëel in evenwicht zijnde begroting voor de jaren 2023 tot en met 2026.

Van een structureel en reëel in evenwicht zijnde begroting is sprake als de structurele lasten ten minste gedekt worden door structurele baten. Een structureel en reëel in evenwicht zijnde begroting is één van de uitgangspunten om onder repressief toezicht te vallen. Repressief toezicht betekent dat een gemeente zonder voorafgaande goedkeuring van de provincie de begroting en de begrotingswijzigingen kan uitvoeren. Voor dit repressieve toezicht geldt verder dat in het geval dat het structurele en reële evenwicht in de begroting 2023 ontbreekt, dit evenwicht evenwel uiterlijk in het vierde jaar aanwezig is (2026).

In € 1.000

	2023	2024	2025	2026
Resultaat	637	1.871	2.752	754
	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel
Incidentele lasten	1.125	714	753	0
Incidentele baten	641	433	685	0
Resultaat Reëel	1.121	2.152	2.820	754
	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel

De incidentele baten en lasten bestaan grotendeels uit de winstnemingen in de grondexploitatie en de storting daarvan in de Algemene reserve. Verder zijn er extra incidentele lasten voor het gemeentebreed omgevingsplan, het programma Omgevingswet en de digitalisering van het archief en het CUP.

Winstwaarschuwing

Wij achten het raadzaam een waarschuwing af te geven inzake de SED-loonkosten: in de Najaarsnota 2022 van de SED Organisatie is onder andere opgenomen dat in het voorjaar van 2022 een overschrijding van de loonkosten is geprognosticeerd. Evenals voorgaande jaren is in de Najaarsnota 2022 niet overgegaan tot het maken van een begrotingswijziging voor het geprognosticeerde nadelig resultaat op de personeelslasten omdat de werkelijke uitkomsten nog onzeker zijn.

Het financiële beeld

De vermogenspositie van de gemeente bestaat uit vreemd vermogen (leningen en voorzieningen) en uitgaven eigen vermogen (reserves).

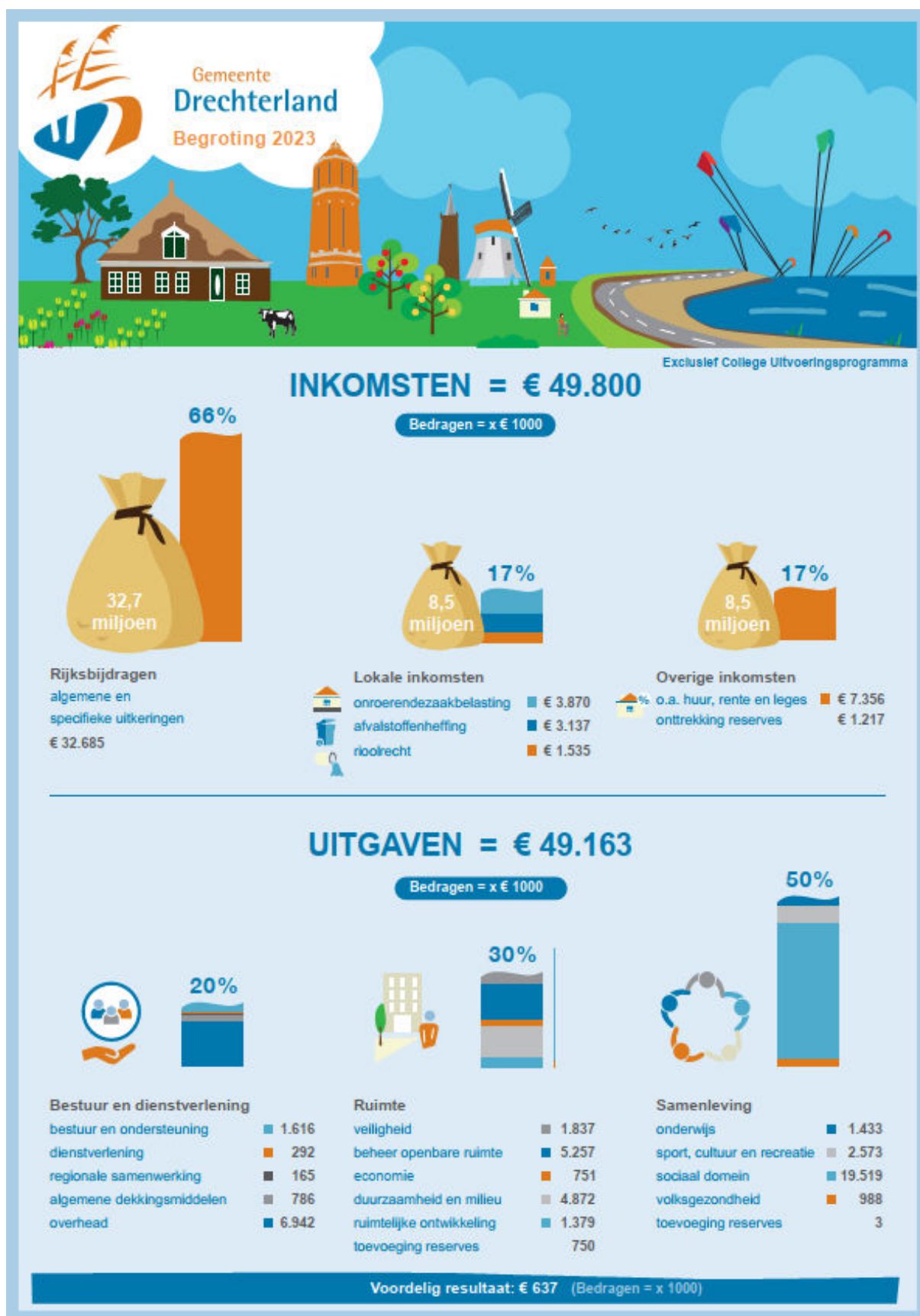
Onderstaande tabel laat het verloop van de reserves en voorzieningen zien per 31-12. Er is een toename van het eigen vermogen (reserves) te zien en een kleine toename van het vreemd vermogen (voorzieningen).

In € 1.000						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Reserves						
Algemene reserve	8.664	4.529	5.718	8.008	11.444	12.198
Bestemmingsreserves	18.489	20.222	19.205	18.181	17.148	16.213
Totaal reserves	27.153	24.751	24.923	26.189	28.592	28.411
Voorzieningen	5.250	5.434	5.496	5.403	5.365	5.308
Totaal	32.403	30.185	30.419	31.592	33.957	33.719

In meerjarenperspectief is er sprake van een toename van het eigen vermogen van € 1.250.000 ten opzichte van de omvang zoals die bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 is bepaald. Deze toename wordt voornamelijk veroorzaakt door de storting van de geraamde positieve begrotingssaldi over de jaren 2023-2026 in de Algemene reserve (€ 6.000.000 in totaal over deze periode).

Bij de voorzieningen is in meerjarenperspectief een lichte stijging te constateren ten opzichte van de omvang zoals die bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 is bepaald. De stortingen en onttrekkingen zijn gebaseerd op de onderliggende beheerplannen.

Infographic

Leeswijzer

De programmabegroting bestaat uit diverse onderdelen. In deze leeswijzer geven wij een korte uitleg.

De begroting bestaat grofweg uit twee delen, een beleidsbegroting en een financiële begroting. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft deze tweedeling voor.

Beleidsbegroting

De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen.

- Programmaplan

Er zijn 3 programma's. Per programma wordt weergegeven wat willen we bereiken, wat gaan we er voor doen, met wie werken we samen en wat mag het kosten?

Tevens bevat elk programma een financiële analyse van de verschillen ten opzichte van de vorige begroting. De richtlijn is om de verschillen vanaf € 20.000 toe te lichten.

In deze begroting zijn alleen de teksten van het College Uitvoeringsprogramma (CUP) opgenomen. De financiële consequenties worden verwerkt in een eerste begrotingswijziging.

- Paragrafen

Na de programma's zijn de verschillende paragrafen opgenomen. De opgenomen paragrafen zijn op grond van het BBV verplicht. Daarnaast hebben wij ervoor gekozen een paragraaf Subsidies op te nemen.

Verplichte indicatoren

Gemeenten hebben een verplichte uniforme basis set beleidsindicatoren opgenomen. In deze begroting zijn de meest recente cijfers opgenomen. De verplichte indicatoren bevatten geen streefcijfers.

Een vergelijk met Nederland of andere gemeenten of afgelopen jaren kunt u zien op:

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording>

Toelichting op afwijkingen: Bijdrage SED

In de programma's worden de afwijkingen ten opzichte van de begroting 2022 weergegeven. Onder de lasten staat in elk programma: Bijdrage SED. Dit zijn begrote doorberekende personeelskosten en overhead van de SED organisatie. De afwijkingen zijn ontstaan door wijzigingen in de toerekening van de begrote personeelslasten naar de programma's en de hogere bijdrage aan de SED organisatie in 2023.

Financiële begroting

Deze begroting bevat specifieke overzichten en toelichtingen op de exploitatie en balansposten, een uiteenzetting van de financiële positie met een toelichting en het wordt afgesloten met een overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld.

Bedragen x € 1.000

De bedragen in de tabellen in deze begroting zijn, tenzij anders vermeld, maal € 1.000.

Programmaplan

Bestuur en Dienstverlening

Ruimte

Samenleving

Bestuur en dienstverlening

Bestuur en ondersteuning

Dienstverlening

Regionale Samenwerking

Dekkingsmiddelen

Overhead

Bestuur en dienstverlening

Inleiding

De begroting 2023, gebaseerd op het bestuursakkoord: “Samen bouwen aan Drechterland”, geeft de hoofdlijnen van de bestuurlijke ambities voor de komende bestuursperiode aan. De financiële consequenties hiervan worden verwerkt in een eerste begrotingswijziging.

Het nieuw gekozen gemeentebestuur werkt eraan om het vertrouwen tussen inwoners en gemeente te bevorderen. Om dat te bereiken luisteren we naar onze inwoners, betrekken ze bij beslissingen en leggen duidelijk uit hoe beleid tot stand komt. Eerlijke communicatie betekent: open zijn over hetgeen niet, of niet op tijd lukt, zodat mensen weten wat ze kunnen verwachten.

Voor wat betreft regionale samenwerking betreft onderzoeken we op welke schaal taken het beste uitgevoerd kunnen worden. We maken strategische keuzes en brengen focus aan waarop we bestuurlijk/ ambtelijk willen samenwerken.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Hieronder geven we inzicht in de doelen die we willen halen. Per doelstelling geven we aan wat we daarvoor doen in 2023.

Bestuur en ondersteuning	
Ambitie	In Drechterland hebben we een open bestuurscultuur.
Wat willen we bereiken?	We willen het vertrouwen tussen inwoners en gemeente bevorderen. We leggen uit hoe beleid tot stand komt en zijn open over hetgeen niet of niet op tijd lukt.
Wat gaan we ervoor doen?	• We communiceren actief met inwoners over belangrijke onderwerpen op de raadsagenda, zowel digitaal als via dorpsbladen. • We implementeren de Wet Open Overheid (WOO) als opvolger van Wet Openbaarheid Bestuur (WOB). • We stellen een agenda op met onderwerpen waar de gemeenteraad om kaders wordt gevraagd, voorafgaand aan het maken van beleid.

Bestuur en ondersteuning (inwonersparticipatie)	
Ambitie	De gemeente is van en voor de inwoners van Drechterland. Daarom betrekken wij inwoners bij de politiek.
Wat willen we bereiken?	Inwoners, participeren actief mee. We betrekken inwoners meer bij de inrichting van de wijk, het dorp en/of de omgeving.

Wat gaan we ervoor doen?	• Bij burgerparticipatie zijn we vooraf duidelijk zijn, hoe en tot welk niveau er sprake is van participatie. Het Manifest Burgerparticipatie is de basis voor de verdere uitwerkingen. • We informeren inwoners beter over de procedure en ondersteuningsmogelijkheden bij inwonersinitiatieven. • We betrekken inwoners van 16 jaar en ouder bij de politiek en nodigen ze uit om 'gast van de raad' te zijn. • We stellen een plan op voor de Raad van 8 met basisschoolleerlingen uit alle kernen, waarbij elke kern vertegenwoordigd is. Deze kinderen geven hun advies over onderwerpen die voor hen belangrijk zijn. • We maken het initiatief van een groep jongeren om een SED-jongerenpanel (16 jaar en ouder) op te richten mogelijk.

Dienstverlening	
Ambitie	De gemeente Drechterland is een professionele organisatie met oog voor de behoeften en vragen van inwoners, ondernemers en organisaties.
Wat willen we bereiken?	Een snelle en slimme dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en organisaties.
Wat gaan we ervoor doen?	• We investeren in en borgen de kwaliteit van onze dienstverlening, door: - Onze dienstverleningsvisie organisatie breed verder te ontwikkelen; - Hier capaciteit op in te zetten • We spelen in op de ontwikkeling op het digitale vlak (producten zijn online te verkrijgen) en op de veranderende functie en taken van burgerzaken. • We investeren in en borgen de kwaliteit van onze dienstverlening, door: - Onze dienstverleningsvisie organisatie breed verder te ontwikkelen; - Hier capaciteit op in te zetten. • We meten en monitoren de kwaliteit van onze dienstverlening (KCM). • We zetten in op verdere digitalisering van onze producten en stemmen onze informatievoorziening hierop af. • We zorgen ervoor dat oudere inwoners op maat worden geholpen. • We zorgen ervoor dat de website toegankelijk en actueel is. • Voor klantcontact via de diverse social media kanalen leggen we in 2023 de focus op webcare.

Regionale samenwerking	
Ambitie	Regionale samenwerking is goed en belangrijk én draagt bij aan onze bestuurskracht.
Wat willen we bereiken?	De gemeente Drechterland wil de samenwerking in de regio optimaliseren.
Wat gaan we ervoor doen?	• We nemen onze verantwoordelijkheid en worden vertegenwoordigd in de regionale samenwerkingsverbanden. • Gezien de steeds complexere gemeentelijke taken, werken we samen met de gemeenten Enkhuizen en Stede Broec om adequaat en doeltreffend te zijn. • We maken strategische keuzes en brengen focus aan waarop we bestuurlijk/ ambtelijk willen samenwerken.

Algemene dekkingsmiddelen	
Ambitie	In Drechterland maken we zorgvuldige afwegingen bij de besteding van beschikbare middelen.
Wat willen we bereiken?	Een structureel en reëel evenwichtige financiële positie. De begroting van Drechterland is transparant en toegankelijk.
Wat gaan we ervoor doen?	• We zorgen voor een meerjarig sluitende begroting. • Uitgangspunt is dat we de lasten met de jaarlijkse inflatiecijfers indexeren en indien nodig verhogen we gemeentelijke heffingen.

Overhead en overige lasten	
Ambitie	De gemeente Drechterland is een professionele gemeente die is uitgerust om de hedendaagse vraagstukken op te kunnen pakken.
Wat willen we bereiken?	Een sterke SED organisatie.
Wat gaan we ervoor doen?	• We bevorderen dat ambtenaren met plezier voor de gemeente werken. • We onderzoeken wat efficiënter opgepakt kan worden, bijvoorbeeld via robotisering en digitalisering. Eventueel samen met de regio. • We willen efficiënter werken bevorderen en kosten besparen door bij het Algemeen bestuur van de SED aan te dringen op centrale huisvesting. • Wij zijn bereid om te investeren in de verdere doorontwikkeling van de SED organisatie

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die geen specifiek bestedingsdoel hebben. Voor een aantal dekkingsmiddelen verwijzen we voor een uitgebreidere toelichting naar andere onderdelen in deze begroting.

	Begroting 2023
Lokale heffingen	4.055
Algemene Uitkeringen	32.685
Dividenden en rente op obligaties	105
Grondexploitatie	616
Saldo Financieringsfunctie	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	37.461

Voor een toelichting op de lokale heffingen wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Algemene uitkering gemeentefonds

In onderstaand overzicht wordt de totale omvang van de algemene uitkering uit het gemeentefonds weergegeven en het verschil van deze omvang ten opzichte van de omvang zoals die bekend was bij de Kadernota 2022-2026.

	2023	2024	2025	2026
Kadernota 2022	31.578	33.027	34.397	32.376
<i>Begroting 2023:</i>				
- Septembercirculaire 2022	32.685	34.530	35.657	34.395
Vershil raming AU B2023 tov Kadernota 2022	1.107 voordelig	1.503 voordelig	1.260 voordelig	2.019 voordelig
Taakmutaties				
- Asiel (inburgering)	48	38		
- Indexatie Septembercirculaire 2023	350	350	350	350
Netto effect tov Kadernota 2022-2026	709 voordelig	1.115 voordelig	910 voordelig	1.669 voordelig

De algemene uitkering uit het gemeentefonds voor de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 is gebaseerd op de Septembercirculaire 2022. In de Kadernota 2022-2026 is nog uitgegaan van de Meicirculaire 2022.. Ten opzichte van deze berekening heeft er over de jaren 2023 tot en met 2026 een positieve bijstelling plaatsgevonden. Dit komt enerzijds doordat het Rijk heeft besloten om het accres (toename gemeentefonds) voor de jaren 2022 tot en met

2025 te bevriezen. Anderzijds door de afspraak die gemaakt is dat gemeenten de extra middelen voor jeugd, tot en met 2026, voor 100% mogen meenemen in hun ramingen. Voor het jaar 2026 heeft het Rijk verder besloten om een bedrag van 1 miljard extra toe te voegen aan het gemeentefonds. Voor Drechterland resulteert dit voor 2026 in een extra aanvullend inkomst van ruim € 800.000

De bevriezing van het accres zorgt ervoor dat de bij de Kadernota gepresenteerde afslag voor onderuitputting kan komen te vervallen. Een verdere bijstelling van het accres vindt alleen nog plaats voor loon en prijsontwikkeling. In de Septembercirculaire heeft er een extra bijstelling plaatsgevonden voor loon en prijsontwikkeling voor het jaar 2023 voor een bedrag van € 350.000. In de begroting 2023 is dit bedrag ook opgenomen als last om de stijgende lasten als gevolg van loon en prijsontwikkeling op te vangen.

Ten aanzien van de mogelijkheid om de extra middelen jeugd voor 100% mee te nemen geldt verder de afspraak dat ook rekening moet worden gehouden met de geplande besparing van het Rijk op de jeugdzorg in de jaren 2024 en verder. Een besparing die via een pakket van maatregelen van het Rijk zou moeten leiden tot lagere uitgaven, dan wel hogere inkomsten via de invoering van een eigen bijdrage. In de begroting 2023 en verder is met dit effect rekening gehouden gelijk aan de hoogte van de daling van de algemene uitkering als gevolg van deze besparing van het Rijk.

Overhead

Overhead moet centraal worden begroot (begroting) en verantwoord (jaarstukken). Onder overhead wordt het geheel van functies verstaan dat gericht is op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Voorbeelden hiervan zijn: leidinggevenden primair proces, communicatie, juridische zaken, bestuurszaken, bestuursondersteuning, facilitaire zaken, ICT, huisvesting, financiën en toezicht en controle op de eigen organisatie. Conform het BBV worden baten en lasten van overhead niet meer onder de afzonderlijke beleidsprogramma's geregistreerd, maar centraal onder een afzonderlijk taakveld.

Overhead

	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
Overhead SED	4.993	
Huisvesting	531	115
ICT DeSom	896	851
Ondersteuning organisatie	157	
Communicatie	139	
Juridische Zaken	25	
Algemene kosten bedrijfsvoering	179	1
Werkplaats	23	31
Totaal Overhead	6.942	999

Vennootschapsbelasting

Voor het jaar 2023 wordt rekening gehouden met een nihil last. Met een deel van de activiteiten wordt geen onderneming gedreven, doordat niet wordt voldaan aan een of meerdere ondernemingscriteria.

Met de grondexploitaties wordt wel een onderneming gedreven. De VPB-last van resultaten uit de grondexploitaties wordt bij de jaarrekening berekend. De verwachte grondverkopen in 2023 zijn beperkt waardoor dit naar verwachting niet zal leiden tot een materiële belastinglast voor de gemeente in 2023.

Onvoorzien

Voor onvoorzien is een bedrag van € 19.500 geraamd. Dit bedrag is gebaseerd op € 1 per inwoner. De doelstelling van de post onvoorzien is het kunnen opvangen van de kosten van onvoorziene omstandigheden op gebeurtenissen.

Met wie werken wij samen?

Voor het programma Bestuur en ondersteuning werken we samen met de volgende verbonden partijen, deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen:

- SED organisatie
- Shared Service Centrum ICT DeSom
- Westfries Archief
- Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBS)
- Alliander NV
- NV Bank Nederlandsche gemeenten (BNG)

Deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Totaal lasten	8.753	9.505	9.801
Totaal baten	-32.755	-35.470	-38.167
Saldo van baten en lasten	-24.002	-25.965	-28.366
Toevoeging aan reserves	0	0	0
Onttrekking aan reserves	-489	-352	-322
Resultaat	-24.491	-26.317	-28.688

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Toelichting afwijkingen B2023 t.o.v. B2022 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED		189 V
Kapitaallasten		-9 N
Digitaliseren omgevingsvergunningen		-74 N
Bijdrage De Som		-50 N
Bijdrage Historisch archief		-8 N

Verzekeringen	13 V
Raad verkiezingen	39 V
VNG Congres	35 V
Indexatie septembercircularre	-350 N
Overige verschillen	-81 N
Totaal lasten:	-296 N
Baten:	
Rijksleges paspoorten/ rijbewijzen	32 V
OZB woningen indexatie (VJN 2022)	90 V
OZB verhoging overdracht wegen (VJN 2022)	682 V
OZB woningen 3% verhoging t/m 2024 (BG 2021)	60 V
Verblijfsbelasting arbeidsmigranten	-130 N
Algemene uitkering	1.857 V
SPUK	70 V
Overige verschillen	36 V
Totaal baten	2.697 V
Totaal verschil	2.401 V

Lasten:

Digitaliseren omgevingsvergunningen (€ 74.000 nadeel)

N.a.v. een opdracht van afdeling ruimtelijke ordening gaan we 123 meter omgevingsvergunningen, en de daar bijbehorende constructietekeningen en -berekeningen, digitaliseren. Om een betrouwbare en toegankelijke digitale overheid en informatiehuishouding te garanderen, en tegelijkertijd vooruit te lopen op de Wet Open Overheid die in werking treedt, dient er tot digitalisering en overdracht van genoemde vergunningen naar het Westfries Archief te worden overgegaan. Dit doen we in twee jaar tijd; 74.000 in 2023 en 73.000 in 2024.

Bijdrage De Som (€ 50.000 nadeel)

De bijdrage aan De Som is in lijn gebracht met de meest recente informatie.

Bijdrage Historisch archief (€ 8.000 nadeel)

De bijdrage is bijgesteld n.a.v. de gepresenteerde bijdrage 2023 in de begroting van het West Fries Archief.

Verzekeringen (€ 13.000 voordeel)

Het overzetten van de verzekering werkplaats naar de SED en het realistisch begroten leveren een positief resultaat op van 23.000. Daar en tegen stijgen de kosten met 10.000 van een verzekering n.a.v. de aanbesteding brandverzekering.

Raad Verkiezingen 2022 (€ 39.000 voordeel)

Het bedrag dat bij de decembercircularre is uitgekeerd in de vorm van een decentralisatie-uitkering en verdeeld op basis van het aantal kiesgerechtigden per gemeente. Naar

verwachting zal het totale bedrag nodig zijn voor de extra kosten die nu gemaakt zijn voor de verkiezingen.

VNG Congres 2022 (€ 35.000 voordeel)

In 2022 werd een bijdrage betaald voor het VNG congres. Dit is in 2023 niet van toepassing.

Indexatie Septembercirculaire (€ 350.000 nadeel)

In de Septembercirculaire 2022 zijn extra middelen toegekend als gevolg van de loon en prijsontwikkeling voor het jaar 2023. Deze extra middelen zijn in de begroting 2023 nu ook opgenomen als extra last om de kosten van loon en prijsontwikkeling op te vangen.

Baten:

Rijksleges paspoorten/ rijbewijzen (2023 e.v. € 32.000 voordeel)

De verwachting is dat in 2023 en verder € 32.000 meer aan leges wordt ontvangen voor paspoorten en rijbewijzen.

Budgetten Kadernota 2023 en Voorjaarsnota 2022 (2023 e.v. € 832.000 voordeel)

In de Kadernota 2023 en de Voorjaarsnota 2022 zijn de volgende budgetten bijgesteld:

- OZB verhoging overdracht wegen
- OZB woningen indexatie
- OZB woningen 3% verhoging t/m 2024

Verblijfbelasting arbeidsmigranten (2023 e.v. € 130.000 nadeel)

De raming blijkt te hoog gebleken.

Algemene uitkering gemeentefonds (€ 1.857.000 voordeel)

Ten opzichte van 2022 is er sprake van een toename van het accres dat leidt tot een hogere algemene uitkering. Daarnaast heeft het Rijk besloten het accres te bevriezen waardoor de eerder geraamde afslag voor onderuitputting is komen te vervallen.

Specifieke uitkering BTW sport (SPUK) (€ 70.000 voordeel)

Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport.

De verwachte investeringen zijn hoger dan 2022. Daarbij verwachten we ook dat een hoger percentage van wat wordt ingediend ook daadwerkelijk wordt terugbetaald.

Ruimte

Ruimte

Veiligheid

Beheer openbare ruimte

Economie

Duurzaamheid en milieu

Ruimtelijke ontwikkeling

Inleiding

Wonen en bouwen

We willen een gezonde evenwichtige woningmarkt met passende woningen, voor nu en later. Het college geeft in 2023 uitvoering aan onder meer de volgende zaken op het vlak van bouwen en wonen, zowel op regionaal niveau als op lokaal niveau:

- Wij treffen voorbereidingen voor de ontwikkeling van diverse woningbouwprojecten zoals Venhuizen Centrum West, de MFA's in Schellinkhout en Westwoud en de sportvelden in Schellinkhout en inventariseren wij locaties met mogelijkheden om versneld flexwoningen te realiseren voor verschillende doelgroepen;
- wij werken in 2023 in regionaal verband onder meer aan een woonbehoefteonderzoek voor de regio;
- wij geven in 2023 verder uitvoering aan het uitvoeringsprogramma van de woonvisie;
- wij geven in 2023 verder uitvoering aan het implementeren van de Omgevingswet.

Veiligheid

Drechterland is één van de veiligste gemeenten van West-Friesland. Om dit te borgen en waar nodig te verbeteren geeft het college in 2023 uitvoering aan onder meer de volgende zaken op het vlak van veiligheid.

- Wij breiden de inzetbare uren van de Boa's uit en zal een professionalisering van het vakmanschap plaats vinden.
- Wij geven uitwerking aan de aanpak alcohol-, drugsgebruik, gokverslaving en criminaliteit.
- Wij meer bewustwording creëren over cybercriminaliteit bij inwoners en ondernemers.
- Wij de weerbaarheid tegen ondermijning versterken.
-

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Hieronder geven we inzicht in de doelen die we willen halen. Per doelstelling geven we aan wat we daarvoor doen in 2023.

Veiligheid	
Ambitie	Drechterland is en blijft één van de veiligste gemeenten van West-Friesland.
Wat willen we bereiken?	De veiligheid borgen en waar nodig verbeteren.
Wat gaan we ervoor doen?	• We verbeteren kwalitatief de handhaving en zijn meer zichtbaar. We stellen hiervoor meer uren beschikbaar voor BOA inzet.

Zorg en Veiligheid	
Ambitie	Veilige woonomgeving..
Wat willen we bereiken?	We geven uitwerking aan de aanpak alcohol-, drugsgebruik, gokverslaving en criminaliteit onder de jeugd. Maar ook betere aanpak op verslaving bij volwassenen.
Wat gaan we ervoor doen?	• We hebben extra aandacht voor wapenbezit, middelgebruik en drugsoverlast. • We intensiveren onze aanpak overmatige alcohol- en drugsgebruik en hebben aandacht voor verslavingsproblematieken.

Zorg en Veiligheid	
Ambitie	Veilige woonomgeving.
Wat willen we bereiken?	Veiligheid in eigen huis en op straat verbeteren
Wat gaan we ervoor doen?	• We continueren buurtbemiddeling. • We moedigen buurtpreventie aan.

Crisisbeheersing en cybercrime	
Ambitie	(project) Brandveilig leven.
Wat willen we bereiken?	De brandveiligheid en het veiligheidsbewustzijn van de inwoners van de gemeente Drechterland vergroten.
Wat gaan we ervoor doen?	• We continueren voorlichting brandveiligheid. • We geven online en fysieke woningchecks.

Crisisbeheersing en cybercrime	
Ambitie	De gemeente is digitaal weerbaar.
Wat willen we bereiken?	Bewustwording creëren over cybercriminaliteit bij inwoners en ondernemers.
Wat gaan we ervoor doen?	• We geven voorlichting over cybercriminaliteit aan jongeren en senioren. • We bereiden ons voor op cybercrises en online aangejaagde ordeverstoring.

Ondermijning	
Ambitie	Het bestuur, de SED organisatie en de maatschappij is weerbaarder tegen ondermijning.
Wat willen we bereiken?	Weerbaarheid tegen ondermijning versterken.
Wat gaan we ervoor doen?	• We creëren bewustwording, versterken de informatiepositie en geven structureel opvolging aan signalen. • We ondersteunen initiatieven die ondermijning tegengaan. • We voorkomen, bestrijden en beschermen slachtoffers van mensenhandel en uitbuiting middels het opstellen van beleid en het versterken van de informatiepositie. • We blijven oneigenlijk gebruik van woningen handhaven en voeren controles voor humane en veilige arbeidshuisvesting uit. • We prioriteren handhavingsszaken Bouw en Woningtoezicht en voldoen aan de WKB.

Beheer openbare ruimte	
Ambitie	De wegen, paden, pleinen, openbaar groen, openbare verlichting, bruggen en kunstwerken op het vastgestelde kwaliteitsniveau brengen en houden.
Wat willen we bereiken?	De openbare verlichting veilig en functioneel houden.
Wat gaan we ervoor doen?	• We continueren in 2023 het planmatig vervangen van de openbare verlichting om de bedrijfszekerheid van de straatverlichting op termijn te waarborgen. We doen dit voor het behoud van de verkeersveiligheid en sociale veiligheid. • We waarborgen het veilig werken aan elektrische installaties en het functioneren van de openbare verlichting door de voedingskasten en kabels planmatig te vervangen.

Beheer openbare ruimte	
Ambitie	De wegen, paden, pleinen, openbaar groen, openbare verlichting, bruggen en kunstwerken op het vastgestelde kwaliteitsniveau brengen en houden.
Wat willen we bereiken?	De wegen conform vastgesteld kwaliteitsniveau veilig en toegankelijk houden.
Wat gaan we ervoor doen?	• We voeren in 2023 groot onderhoud uit aan het wegenareaal, zowel aan het asfalt als elementenverhardingen. • We werken in 2023 het achterstallig onderhoud aan het asfalt weg door deze wegen te voorzien van een nieuwe asfalt-deklaag. • We continueren in 2023 het groot onderhoud aan diverse voet- en fietspaden met als doel het aantal meldingen/ klachten van de burger over de staat van de voet, - en fietspaden te verminderen. • We gaan in 2023/2024 een onderzoek uitvoeren naar de noodzaak tot een integrale reconstructie van de Streekweg (zoals die bijvoorbeeld ook is uitgevoerd op de Hemmerbuurt). We onderzoeken op welke onderdelen van de Streekweg een integrale reconstructie plaats kan vinden (inclusief bijvoorbeeld het vervangen van de riolering, de aanleg van een regenwaterriool en het verbeteren van de trottoirs). We bereiden op basis van de uitkomsten van het onderzoek in 2023 een investeringsvoorstel voor die aan de raad wordt voorgelegd. • We onderzoeken in 2023/ 2024 de noodzaak tot een integrale reconstructie van de Zuiderdracht.

Beheer openbare ruimte: Bomen	
Ambitie	De wegen, paden, pleinen, openbaar groen, openbare verlichting, bruggen en kunstwerken op het vastgestelde kwaliteitsniveau brengen en houden.
Wat willen we bereiken?	Duurzaam beheer bomenbestand.

Wat gaan we ervoor doen?	• We volgen de uitgangspunten uit het omgevingsprogramma bomen voor het beheer en onderhoud van de bomen. • We inspecteren bomen in een cyclus van 3 jaar en voeren waar nodig onderhoudsmaatregelen uit.

Beheer openbare ruimte	
Ambitie	De wegen, paden, pleinen, openbaar groen, openbare verlichting, bruggen en kunstwerken op het vastgestelde kwaliteitsniveau brengen en houden.
Wat willen we bereiken?	Onderhoud van de openbare buitenruimte op niveau laag.
Wat gaan we ervoor doen?	• We bewaken de beeldkwaliteit door vier keer per jaar het reguliere beheer en onderhoud te monitoren.

Beheer openbare ruimte: uitbreiding bomenbestand	
Ambitie	De wegen, paden, pleinen, openbaar groen, openbare verlichting, bruggen en kunstwerken op het vastgestelde kwaliteitsniveau brengen en houden.
Wat willen we bereiken?	Uitbreiding bomenbestand.
Wat gaan we ervoor doen?	• We realiseren een kroonbedekkingsvolume van 30% van de openbare ruimte om te komen tot een vergroening van de wegen. Deze realisatie geeft een geleidelijke invulling van enkele doelstellingen uit het omgevingsprogramma Bomen. Voor een duurzame groeiplaatsinrichting zullen de kosten hoger uitvallen.

Beheer openbare ruimte: Bruggen en oeververdediging	
Ambitie	De wegen, paden, pleinen, openbaar groen, openbare verlichting, bruggen en kunstwerken op het vastgestelde kwaliteitsniveau brengen en houden.
Wat willen we bereiken?	Het in stand houden van veilige en functionele verkeersbruggen en fiets- en voetgangersbruggen.
Wat gaan we ervoor doen?	• We voeren In 2023 klein- en groot onderhoud aan de bruggen uit. We vervangen vijf bruggen. • We continueren de vervanging van beschoeiing en de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

Beheer openbare ruimte: Watergangen	
Ambitie	De wegen, paden, pleinen, openbaar groen, openbare verlichting, bruggen en kunstwerken op het vastgestelde kwaliteitsniveau brengen en houden.
Wat willen we bereiken?	Een goed onderhouden watersysteem.
Wat gaan we ervoor doen?	• We stellen een baggerplan op voor het water dat in beheer blijft bij onze gemeente. Hierbij nemen we de kosten en dekkingmogelijkheden in op.

Beheer openbare ruimte: Digitale bereikbaarheid	
Ambitie	Goede digitale bereikbaarheid.
Wat willen we bereiken?	Er ligt een glasvezelnetwerk die voorziet in de behoefte van inwoners en bedrijven.
Wat gaan we ervoor doen?	• We werken mee aan de aanleg van een glasvezelnetwerk en zorgen dat de begeleiding en toezicht in goede banen wordt geleid.

Beheer openbare ruimte: Veilig buitengebied	
Ambitie	De wegen, openbaar groen, openbare verlichting, bruggen en kunstwerken in het buitengebied worden veilig en functioneel gehouden.
Wat willen we bereiken?	De openbare ruimte in het buitengebied voldoet aan de norm 'Veilig'.
Wat gaan we ervoor doen?	Vanaf 1 januari 2023 is de gemeente verantwoordelijk voor het onderhoud van de openbare ruimte in het buitengebied. We continueren in het buitengebied het cyclisch onderhoud voor het openbaar groen en bermstroken en het klein- en groot onderhoud aan de wegen, openbare verlichting, bruggen en riolering.

Beheer openbare ruimte: Verkeerssituatie	
Ambitie	Drechterland kent een goed sterk wegennetwerk met een goede doorstroming.
Wat willen we bereiken?	Verkeerssituatie verbeteren Opstellen verkeersplan en uitvoeringsplan.
Wat gaan we ervoor doen?	We stellen een verkeersplan op die een bijdrage levert aan de verkeersveiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid. Het verkeersplan heeft een geldigheid van 10 jaar. We stellen daarnaast een uitvoeringsplan op die bestaat uit een knelpunten- en wensenoverzicht, een afwegingskader, een prioritering van de uit te voeren maatregelen en een kostenraming van de maatregelen.

Beheer openbare ruimte: Verkeerssituatie	
Ambitie	Drechterland kent een goed sterk wegennetwerk met een goede doorstroming.
Wat willen we bereiken?	Opstellen verkeersmodel.
Wat gaan we ervoor doen?	We stellen een verkeersmodel op om inzicht te krijgen in de huidige en toekomstige verkeers- en vervoersstromen. Met dit model wordt de impact van veranderingen of locatieontwikkelingen in beeld gebracht en kunnen deze worden gekoppeld aan een regionaal verkeersmodel.

Economie	
Ambitie	Drechterland is een gemeente waar economie ruim baan wordt geboden.
Wat willen we bereiken?	Bieden van aantrekkelijk klimaat voor ondernemers.
Wat gaan we ervoor doen?	- Regionaal werken we samen aan de Regionaal Economische Agenda met projecten. - We geven uitvoering aan ondernemerspeiling per 2 jaar. - We nemen deel aan Startersloket. - We stellen een jaarlijks accountplan op. - We zetten in op Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) op bedrijventerreinen.

	• We nemen deel aan Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord.

Economie	
Ambitie	Drechterland is een gemeente waar economie ruim baan wordt geboden
Wat willen we bereiken?	Partijen weten elkaar te vinden in de onderlinge samenwerking en trekken waar mogelijk gelijk op
Wat gaan we ervoor doen?	• We verbeteren samenwerking en streven naar een optimaal contact tussen belangenpartijen en gemeente, zoals ondernemersverenigingen • We voeren in SED-verband een locatieonderzoek uit over uitbreiding / nieuwvestiging van bedrijven

Economie	
Ambitie	Drechterland is een gemeente waar economie ruim baan wordt geboden
Wat willen we bereiken?	Versterken toeristisch product
Wat gaan we ervoor doen?	• We nemen deel aan Destinatie Marketingorganisatie Holland boven Amsterdam (DMO HbA). • We stimuleren toeristische samenwerking in Drechterland • We stimuleren toeristische samenwerking in Westfriesland.

Duurzaamheid en milieu: Riolering	
Ambitie	Voldoen aan de zorgplichten op het gebied van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater.
Wat willen we bereiken?	Doelmatig beheer van afvalwater, overtollig grondwater en regenwater.
Wat gaan we ervoor doen?	• Acties uitvoeren conform het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) Drechterland.

Duurzaamheid en milieu: Klimaat & Duurzaamheid	
Ambitie	Drechterland kent een duurzame klimaatbestendige bebouwde omgeving.
Wat willen we bereiken?	CO2 reduceren door verduurzamen bebouwde omgeving (mitigatie).
Wat gaan we ervoor doen?	• We stimuleren energie besparing bij kwetsbare huishoudens. • We stellen beleid op inzake plaatsing zonnepanelen. • We vergroten het aandeel opwek duurzame energie. • We zetten in op Nul op de meter/beter en klimaatbestendig. • We ontplooiën initiatieven verduurzaming • We stimuleren Duurzame warmte bebouwde omgeving: Wekuitvoeringsplannen opstellen vanuit de kennis en evaluatie van de SED Pilot 'Buurtwarmte Enkhuizen'.

	• We onderzoeken mogelijkheden ondersteunende financiële middelen voor inwoners. • We verbeteren biodiversiteit en vergroening van de buitenruimte. • We stimuleren efficiënt gebruik van materialen en deeleconomie. • We verduurzamen ons eigen vastgoed. • We verduurzamen het gemeentelijke beheer (alle eigendommen en processen). Duurzaam Ondernemersloket Westfriesland geeft uitvoering aan energiescans. • We stellen een verduurzamingsprogramma op. • Wij houden vast aan een minimale afstand van 600 meter tussen windmolens en bebouwing. We onderzoeken of we voor kleine molens met een hoogte van maximaal 15 meter op agrarische erven een uitzondering maken. Daarin vinden wij een helder afwegingskader noodzakelijk.

Duurzaamheid en milieu: Klimaat & Duurzaamheid

Ambitie	Drechterland kent een duurzame klimaatbestendige bebouwde omgeving.
Wat willen we bereiken?	Verduurzamen eigen organisatie.
Wat gaan we ervoor doen?	• We verduurzamen ons eigen vastgoed. • We verduurzamen het gemeentelijke beheer (alle eigendommen en processen).

Duurzaamheid en milieu: Klimaat & Duurzaamheid

Ambitie	Drechterland kent een duurzame klimaatbestendige bebouwde omgeving.
Wat willen we bereiken?	Verduurzamen bedrijventerreinen.
Wat gaan we ervoor doen?	• Duurzaam Ondernemersloket Westfriesland geeft uitvoering aan energiescans. • We stellen een verduurzamingsprogramma op.

Duurzaamheid en milieu: Afval

Ambitie	Drechterland beschikt over een adequate afvalinzameling en – verwerking.
Wat willen we bereiken?	Een goede afweging tussen kosten, milieu en dienstverlening
Wat gaan we ervoor doen?	• Uitvoering geven aan Afvalbeleidsplan. • Sturen op milieu en kosten. • Verbeteren contractmanagement, waaronder evaluatie DVO. • Kennis en slagkracht verbeteren.

Ruimtelijke ontwikkeling

Ambitie	Een gezonde evenwichtige woningmarkt met passende woningen, voor nu en later.

Wat willen we bereiken?	Versnelling van de woningbouwopgave met/en een betaalbaar, gedifferentieerd, aantrekkelijk en duurzaam woonaanbod voor iedere doelgroep;
Wat gaan we ervoor doen?	• We stellen een uitvoeringsprogramma woningbouw samen met prioritering van woningbouwprojecten. • We inventariseren locaties met mogelijkheden tot de versnelde realisatie van flexwoningen. • We treffen voorbereidingen voor de ontwikkeling van Venhuizen Centrum West. • We treffen voorbereidingen voor de ontwikkeling van eerste locatie Westwoud. • We treffen voorbereidingen voor de ontwikkeling van een tweede locatie Venhuizen. • We ontwikkelen de MFA in Westwoud. • We ontwikkelen de MFA in Schellinkhout. • We treffen voorbereidingen voor de ontwikkeling van woningbouw op de voormalige sportvelden in Schellinkhout. • We maken een afweging voor de ontwikkeling van Woudia/Woudlust. • We voeren het uitvoeringsprogramma van het woonprogramma uit. • We stellen een projectenmonitor op. • We maken prestatieafspraken met de Woonschakel, het Grootslag en de huurdersverenigingen. • We sturen op basis van de uitgangspunten van het woonprogramma op passende woon(zorg)vormen voor senioren bij woningbouwinitiatieven.

Ruimtelijke ontwikkeling: Woningen	
Ambitie	Een gezonde evenwichtige woningmarkt met passende woningen, voor nu en later.
Wat willen we bereiken?	West-Friesland behoort tot de 10 beste woonregio's van Nederland.
Wat gaan we ervoor doen?	• We stemmen woningbouwinitiatieven regionaal af op basis van het regionale afwegingskader. • We onderzoeken in regionaal verband de woonbehoefte van West-Friesland. • We onderzoeken in regionaal verband de wenselijkheid en haalbaarheid van woningsplitsing, woningdelen en kamergewijze verhuur.

Ruimtelijke ontwikkeling: Omgevingswet	
Ambitie	Implementatie van de Omgevingswet
Wat willen we bereiken?	Invoeren Omgevingswet, wet kwaliteitsborging en regelgeving overzichtelijk en duidelijk maken.
Wat gaan we ervoor doen?	• We sluiten aan op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). • We starten met de werkzaamheden voor het gemeente brede omgevingsplan.

	• We stellen de verordening fysieke leefomgeving vast. • We stellen, samen met Enkhuizen en Stede Broec, als pilot een deelomgevingsplan op.

Ruimtelijke ontwikkeling: Omgevingsvisie	
Ambitie	Omgevingsvisie
Wat willen we bereiken?	Vaststellen van integrale visie op de fysieke omgeving van Drechterland.
Wat gaan we ervoor doen?	We bereiden samen met inwoners, bedrijven en instellingen een omgevingsvisie voor en leggen deze in de tweede helft van 2024 ter vaststelling aan de raad voor.

Met wie werken wij samen?

Voor het programma Ruimte werken we samen met de volgende verbonden partijen, deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen:

- Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
- Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
- Archeologie West-Friesland
- Recreatieschap Westfriesland
- Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord en
- Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)

Deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	2019	2020	2021	2022
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Bureau Halt	7	3	9	n.b.
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,3	1	0,5	n.b.
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,8	1,8	2,3	n.b.
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,5	1	0,8	n.b.
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,6	4,6	4,3	n.b.
Functiemenging	%	LISA	42,1	n.b.	41,4	n.b.
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners van 15 tm 64 jaar	LISA	147,6	156,6	157	n.b.
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	CBS	134	135	n.b.	n.b.
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	13,2	18,8	n.b.	n.b.
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	CBS	267	287	306	n.b.
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	11,1	4,7	4	n.b.
Demografische druk	%	CBS	79,4	79,1	79,2	79,6

Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	COELO	679	681	702	n.b.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	COELO	784	786	810	n.b.

Wat mag het kosten?

	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Totaal lasten	25.326	15.698	14.096
Totaal baten	-19.787	-6.505	-6.374
Saldo van baten en lasten	5.539	9.193	7.722
Toevoeging aan reserves	1.151	3.929	750
Onttrekking aan reserves	-1.145	-4.393	-660
Resultaat	5.545	8.729	7.812

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Toelichting afwijkingen B2023 t.o.v. B2022 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED	-296	N
Kapitaallasten	-45	N
Incidentele budgetten	2.270	V
Budgetten Kadernota 2023 en Voorjaarsnota 2022	-416	N
Bijdrage Veiligheidsregio	-44	N
Riolering	66	V
Afvalinzameling	-57	N
Bouwgrondexploitaties	201	V
Inzet BOA's	-27	N
Openbaar groen	-18	N
Verzekeringen	-25	N
Overige verschillen	-7	N
Totaal lasten:	1.602	V

Baten:		
Budgetten Kadernota 2023 en Voorjaarsnota 2022	-489	N
Bijdrage Hoogheemraadschap baggeren	-20	N
Bouwgrondexploitaties	202	V
Riolering	39	V
Afvalinzameling	114	V
Klimaat en duurzaamheid	40	V
Overige verschillen	-18	N
Totaal baten	-132	N
Totaal verschil	1.470	V

Lasten

Incidentele budgetten (€ 2.270.000 voordeel)

In het overhevelingsbesluit is besloten om de volgende budgetten op te nemen:

- Planvorming/ onderzoekskosten wegen (BG2022)	€ 25.000
- Achterstallig onderhoud wegen (BG2022)	€ 1.300.000
- Herstellen asfalt 't Laantje (OVH)	€ 85.000
- Verkeersscenario Hoogkarspel Nieuweweg (OVH)	€ 36.000
- Fietsenbeleidsplan (OVH)	€ 25.000
- Noord-Zuidverbinding (OVH)	€ 51.000
- Parkeren Uiterdijk (OVH)	€ 23.000
- Pilot gasloos (OVH)	€ 35.000
- Warmtetransitievisie (OVH)	€ 115.000
- Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie (OVH)	€ 24.000
- Ondernijning (OVH)	€ 74.000
- Ruimtelijk kader zon en wind (OVH)	€ 20.000
- Veiligheidsregio (NJN)	€ 86.000
- VTH beleid (VJN)	€ 35.000
- Omgevingswet (OVH en VJN)	€ 261.000
- Natuurwaarden Padlandbos (NJN)	€ 75.000

Budgetten Kadernota 2023 en Voorjaarsnota 2022 (€ 416.000 nadeel)

In de Kadernota 2023 en Voorjaarsnota 2022 zijn de volgende budgetten vrijgemaakt:

- Overdracht wegen (VJN 2022)
- Glasvezelaanleg, toezicht en projectleiding (VJN 2022)
- Klimaat en Duurzaamheid

Bijdrage Veiligheidsregio (€ 44.000 nadeel)

Op basis van de begroting 2023 Veiligheidsregio.

Riolering (€ 66.000 nadeel)

De kosten van gas en elektra levering zijn t.g.v. de oorlog in de Oekraïne en de leveringsbeperkingen door Rusland enorm gestegen. De energiecontracten van gemeenten SED vallen onder het Hollands Kroon Collectief. In gezamenlijkheid met de overige deelnemers is gekozen voor de gemiddelde indexprijs (2-jarige index). T.o.v. 2022 betekent dit voor 2023 een verdubbeling van de leveringsprijs. Indien er geen gemiddelde indexprijs van toepassing zou zijn geweest zou er een driedubbele prijsstijging te verwachten zijn zo is door leverancier HVC medegedeeld.

Afvalinzameling (€ 57.000 nadeel)

Door indexering (CPI) van de DVO met HVC en de verwachte hogere verwerkingskosten voor 2023 stijgen de uitgaven.

Bouwgrondexploitaties (€201.000 voordeel)

Jaarlijks wordt het saldo van lasten en baten geactiveerd en verantwoord op de balans. Op deze wijze ontstaat op de balans een boekwaarde per project. Deze lasten en baten hebben dus in eerste instantie geen invloed op begroting en jaarrekening. Pas wanneer een exploitatie is afgerond wordt een financiële afwikkeling gemaakt en komt een eventueel eindresultaat ten gunste of ten laste van de begroting en de jaarrekening van dat jaar.

Inzet BOA's (€ 27.000 nadeel)

BOA's verrichten belangrijk werk en hebben de afgelopen jaren een steeds groter takenpakket gekregen. Middels de uitbreiding van de uren van de BOA's en professionalisering van hun middelen, zullen de extra middelen uit de meicirculaire 2022 gebruikt worden om de lokale veiligheid en handhaving te versterken.

Onderhoud groen (€18.000 nadeel)

In de begroting 2023 is rekening gehouden met een inflatie van 3%.

Verzekeringen (€ 25.000 nadeel)

Door de aanbesteding brandverzekering stijgen diverse premies binnen dit programma.

Baten

Budgetten Kadernota 2023 en Voorjaarsnota 2022 (€ 489.000 nadeel)

In de Kadernota 2023 en de Voorjaarsnota zijn de volgende baten gewijzigd:

- HHNK gewenningsbijdrage overdracht wegen
- Glasvezelaanleg, leges inkomsten
- Glasvezelaanleg, bijdrage van derden in de kosten

Bijdrage Hoogheemraadschap baggeren (€ 20.000 nadeel)

Er worden geen taken meer uitgevoerd voor het Hoogheemraadschap in verband met de overdacht van het stedelijk water waardoor er ook geen inkomst meer wordt ontvangen.

Bouwgrondexploitaties (€202.000 voordeel)

Zie toelichting op de lasten.

Opbrengst riolering (€39.000 voordeel)

Het product riolering is 100% kostendekkend. Door de stijgende kosten neemt de opbrengst ook toe.

Afvalinzameling (€ 114.000 voordeel)

Het product Afvalinzameling is 100% kostendekkend. Door de stijgende kosten neemt de opbrengst ook toe.

Klimaat en duurzaamheid (€40.000 voordeel)

Voor klimaat en duurzaamheid kunnen we subsidie aanvragen bij de Provincie en het Rijk. We verwachten dat dit jaarlijks zo'n € 40.000 oplevert.

Toelichting op afwijkingen reserves

Toelichting afwijkingen B2023 t.o.v. B2022 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Storting BR - glasvezelaanleg	497	V
Storting BR - overdracht wegen	-64	N
Storting BR - afschrijvingslasten Hemmerbuurt	3.000	V
Winstnemingen bouwgrondexploitaties	-254	N
Totaal lasten:	3.179	V
Baten:		
Onttrekking AR - reserve afschrijving Hemmerbuurt	-3.000	N
Onttrekking AR - budgetten overhevelingsbesluit	-122	N
Onttrekking AR - woonprogramma	-10	N
Onttrekking AR - bouwgrondexploitaties	71	V
Onttrekking BR Verkeersinfrastructuur t.b.v. achterstallig onderhoud wegen	-672	N
Totaal baten	-3.733	N
Totaal verschil	-554	N

Lasten:

Reserves Kadernota 2023 en Voorjaarsnota 2022 (€ 433.000 voordeel)

In de Kadernota 2023 en de Voorjaarsnota 2022 zijn de volgende dotaties gedaan aan de reserves.

- Reserve Glasvezelaanleg
- Reserve overdracht wegen

Reserve afschrijvingslasten Hemmerbuurt (€ 3.000.000 voordeel)

In 2022 is er incidenteel een bedrag van € 3.000.000 gestort in de reserve afschrijvingslasten ter dekking van de afschrijvingslasten van de reconstructie Hemmerbuurt.

Winstnemingen bouwgrondexploitaties (€ 254.000 nadeel)

In 2023 zijn de geraamde winstnemingen hoger dan in 2022. Daarnaast vindt ook een hogere afstorting plaats voor bovenwijkse voorzieningen, het landschapsplan en de reserve verkeersinfrastructuur.

Baten:

Reserve afschrijvingslasten Hemmerbuurt (€ 3.000.000 nadeel)

In 2022 is er incidenteel een bedrag van € 3.000.000 onttrokken aan de algemene reserves en gestort in de reserve afschrijvingslasten ter dekking van de afschrijvingslasten van de reconstructie Hemmerbuurt.

Algemene reserve – budgetten overhevelingsbesluit (€ 122.000 nadeel)

Tegenover een aantal overgehevelde budgetten in 2022 stond een incidentele dekking uit de algemene reserve.

Algemene reserve - Woonprogramma (€ 10.000 nadeel)

In 2022 wordt er € 10.000 meer onttrokken aan de de algemene reserve ter dekking van de kosten die samenhangen met het Woonprogramma.

Algemene reserve - Grondexploitatie (€ 71.000 voordeel)

In 2023 onttrekken we meer uit de algemene reserve ter dekking van de afstorting van de middelen vanuit de grondexploitatie Zuiderkoggen voor bovenwijkse voorzieningen, het landschapsplan en de reserve verkeersinfrastructuur.

Reserve Verkeersinfrastructuur – achterstallig onderhoud wegen (€ 672.000 nadeel)

In 2022 is er incidenteel een bedrag van € 672.000 onttrokken aan de reserve verkeersinfrastructuur ter dekking van de kosten van achterstallig onderhoud wegen.

Samenleving

Onderwijs

Sport, cultuur
en recreatie

Sociaal domein

Volksgezond-
heid

Samenleving

Inleiding

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Hieronder geven we inzicht in de doelen die we willen halen. Per doelstelling geven we aan wat we daarvoor doen in 2023.

Onderwijs	
Ambitie	Kinderen in de gemeente Drechterland krijgen les in een leeromgeving die bijdraagt aan hun ontwikkeling in aantrekkelijke, veilige en gezonde schoolgebouwen.
Wat willen we bereiken?	We willen onderwijs huisvesting van scholen toekomstbestendig houden.
Wat gaan we ervoor doen?	• Het integraal huisvestingsplan vertalen we door met de financiële gevolgen. • We onderzoeken het huidige (voor)schoolaanbod van Venhuizen in het licht van woningbouwplannen.

Sport, cultuur en recreatie	
Ambitie	Drechterland kent een rijk verenigingsleven, goede sportactiviteiten en een gevarieerd cultureel aanbod.
Wat willen we bereiken?	Bevorderen verenigingsleven, sportactiviteiten en cultureel aanbod.
Wat gaan we ervoor doen?	• We zetten in op talentontwikkeling, zingeving, ontmoeting en een gezonde levensstijl bij kinderen en jongeren. • Er komt een plan voor een betere samenwerking en afstemming tussen sport, kunst- en cultuur. De inzet van het jongerenwerk sluit aan op deze ambitie.

Sociaal Domein	
Ambitie	De gemeente verleent professionele zorg tegen verantwoorde kosten.
Wat willen we bereiken?	Betaalbare en effectieve zorg voor de meest kwetsbaren.
Wat gaan we ervoor doen?	• We richten onze inkoop efficiënter en effectiever in door het nieuwe regionale inkooptraject Wmo en jeugdzorg. • Scherpere afbakening van de wettelijke taken en eigen verantwoordelijkheden.

	• We zetten in op preventie en vroegtijdige signalering, met extra focus op mentale problemen. • Opstellen van een plan van aanpak, met extra aandacht voor mentale problemen bij jongeren. • We zetten in op een integrale aanpak wonen, zorg en vergrijzing en spelen adequaat in op ouder worden en langer thuis wonen door deelname aan de taskforce wonen en zorg. Hierin werken we samen met woningcorporaties, zorgorganisaties en maatschappelijke partners om dit vraagstuk gezamenlijk op te pakken.

Sociaal Domein	
Ambitie	Drechterland is een gezonde gemeente waarin iedereen meedoet.
Wat willen we bereiken?	Iedereen mee laten doen.
Wat gaan we ervoor doen?	• We stellen een regionale aanpak energiearmoede op in samenwerking met duurzaamheid. • We focussen op duurzame arbeidsplaatsen en leren bij bedrijven in de regio en zetten in op duurzame matching door WerkSaam. • Vanuit het ontwikkelfonds aan de slag met omscholingsmogelijkheden. • We stellen een plan op voor effectievere inzet van jeugd- en jongerenwerk waarbij zij zich meer richten op de ondersteuning van jongeren met psychische problemen en zij jongeren ondersteunen bij het organiseren van activiteiten. • We bieden professionele bemiddeling bij vechtscheidingen en de inzet van een kind behartiger. De huidige pilot wordt geëvalueerd. • Wij komen met een aanpak om zorg cliënten met bijstand te ondersteunen en activeren en sluiten hiermee aan bij lopende wetswijzigingen

Sociaal Domein	
Ambitie	Drechterland is een gezonde gemeente waarin iedereen meedoet.
Wat willen we bereiken?	Inspelen op toenemende vergrijzing op het gebied van zorg en wonen.
Wat gaan we ervoor doen?	• We stimuleren activiteiten om isolement onder ouderen te voorkomen. • Het huidige plan van aanpak eenzaamheidsbestrijding wordt geëvalueerd . Voor een eventuele bijstelling en voortzetting volgt een apart collegebesluit met de bijbehorende kosten. • We stellen informatie op een toegankelijke wijze beschikbaar en blijven informatie via huis- aan huis en dorpsbladen beschikbaar stellen. • We gaan door met preventieve huisbezoeken 80 + .

	• We informeren inwoners over financiële ouderen mishandeling door het project cybercriminaliteit en de berichtgeving daarover. • We voeren het PvA dementievriendelijke gemeente verder uit en gaan door met de activiteiten. We ontwikkelen onze rol verder als gemeente en geven brede maatschappelijke aandacht voor het onderwerp.

Volksgezondheid	
Ambitie	Drechterland is een gezonde gemeente.
Wat willen we bereiken?	Verbeteren gezondheid inwoners.
Wat gaan we ervoor doen?	• We sluiten ook in 2023 aan bij het project 'In control of alcohol en drugs' en intensiveren de campagne. We agenderen in de regio dat er wordt gekeken naar andere (aanvullende) effectieve methoden.

Met wie werken wij samen?

Voor het programma Samenleving werken we samen met de volgende verbonden partijen, deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen:

- WerkSaam Westfriesland
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

Deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	2019	2020	2021	2022
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-74 jaar	LISA	405	405	396,3	n.b.
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	0	0	n.b.	n.b.
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	3	3	n.b.	n.b.
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	70,1	70,2	n.b.	n.b.
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	1,5	n.b.	1,3	n.b.
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	1	1	n.b.	n.b.
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	140,8	202,8	176,1	n.b.
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	232,4	243,4	n.b.	n.b.

Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	9,6	8,6	n.b.	n.b.
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	0,9	1,1	n.b.	n.b.
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	420	640	n.b.	n.b.
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	0	0	0	n.b.
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	18	n.b.	13	n.b.
Niet-sporters	% inwoners dat niet wekelijks gesport (vanaf 12 jaar)	RIVM, CBS	n.b.	44,1	n.b.	n.b.

Wat mag het kosten?

	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Totaal lasten	23.060	24.554	24.512
Totaal baten	-5.182	-4.101	-4.042
Saldo van baten en lasten	17.878	20.453	20.470
Toevoeging aan reserves	1.020	3	3
Onttrekking aan reserves	-611	-874	-235
Resultaat	18.287	19.582	20.238

Toelichting afwijkingen B2023 t.o.v. B2022 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED	-260	N
Kapitaallasten	255	V
Verzekeringen	-19	N
KN2021 - Subsidie ventilatie scholen Skitteljacht	29	V
KN2021 - Ombuiging Scherper aan de poort	-35	N
KN2021 - Ombuiging WLZ indicaties	-39	N

BG2022 - Coronamiddelen September circulaire 2021	33 V
BG2022 - De Stofmolen	300 V
NJN2021 - Nationaal Programma Onderwijs	41 V
NJN2021 - Coronamiddelen 2021	90 V
NJN2021 - Overheveling Inburgering, invoeringskosten Wet inburgering	39 V
NJN2021 - Jeugdhulp aanpak wachttijden regionale Jeugdhulp	50 V
NJN2021 - WMO Maatschappelijk opvang - beschermd wonen	21 V
OVH2022 - Speelvoorzieningen	35 V
OVH2022 - Jeugdhulp Beschikbaarheidswijzer	20 V
KN2022 - Gemeentelijke Cofinanciering ventilatie	24 V
KN2022 - Projectleider voorbereidingskosten Onderwijshuisvesting	25 V
KN2022 - Investeringssubsidie Sporthal de Banne	-20 N
KN2022 - Noodfonds Corona	35 V
KN2022 - Aanbesteding WMO en Jeugdhulp	25 V
KN2022 - Inburgeringsvoorzieningen	120 V
KN2022 - Beperking afname productie Maatwerkdeel GGD	-23 N
BG2023 - Uitkering WSW	-62 N
BG2023 - Uitkering re-integratie	-40 N
BG2023 - Bijdrage Veilig Thuis	-29 N
BG2023 - Bijdrage GGD	-12 N
Bijstelling agv Spuk BTW	-71 N
NJN2022 - Tekorten jeugd	-357 N
NJN2022 - Tekorten WMO	-120 N
Overige verschillen	-14 N
Totaal lasten:	41 V
Baten:	
NJN2021 - Eigen bijdrage collectief vervoer	21 V
NJN2021 - NPO middelen	-41 N
KN2022 - Inburgeringsvoorzieningen	-120 N
Inkomsten BUIG	96 V
Overige verschillen	-14 N
Totaal baten	-58 N
Totaal verschil	-17 N

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Lasten:

Verzekeringen (€ 19.000 nadeel)

Door de aanbesteding brandverzekering stijgen diverse premies binnen dit programma.

Budgetten kadernota 2022 en Voorjaarsnota 2021 (€ 45.000 nadeel)

In de Kadernota 2022 en de Voorjaarsnota zijn de volgende baten gewijzigd:

- Subsidie ventilatie scholen Skitteljacht
- Ombuiging Scherper aan de poort
- Ombuiging WLZ indicaties

Incidentele budgetten begroting 2022 (€ 333.000 voordeel)

In de begroting 2022 zijn de volgende incidentele budgetten opgenomen:

- Coronamiddelen September circulaire 2021
- De Stofmolen

Budgetten Najaarsnota 2021 (€ 241.000 voordeel)

In de najaarsnota 2021 zijn de volgende budgetten opgenomen:

- Nationaal Programma Onderwijs
- Coronamiddelen 2021
- Overheveling Inburgering, invoeringskosten Wet inburgering
- Jeugdhulp aanpak wachttijden regionale Jeugdhulp
- WMO Maatschappelijk opvang - beschermd wonen

Budgetten overhevelingen 2021-2022 (€ 55.000 voordeel)

In het overhevelingsbesluit is besloten om de volgende budgetten op te nemen:

- Speelvoorzieningen
- Jeugdhulp Beschikbaarheidswijzer

Budgetten kadernota 2023 en voorjaarsnota 2022 (€ 186.000 voordeel)

In de Kadernota 2023 en Voorjaarsnota 2022 zijn de volgende budgetten vrijgemaakt:

- Gemeentelijke Cofinanciering ventilatie
- Projectleider voorbereidingskosten Onderwijshuisvesting
- Investeringssubsidie Sporthal de Banne
- Noodfonds Corona
- Aanbesteding WMO en Jeugdhulp
- Inburgeringsvoorzieningen
- Beperking afname productie Maatwerkdeel GGD

Uitkering Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) (€ 62.000 nadeel)

De rijksbijdrage is aangepast naar de aangeleverde cijfers.

Uitkering re-integratie (€ 40.000 nadeel)

De bijdrage aan WerkSaam voor re-integratiekosten is aangepast aan wat in de begroting van WerkSaam is opgenomen.

Bijdrage Veilig Thuis (€ 29.000 nadeel)

Het budget voor de afdracht aan Veilig Thuis is aangepast aan wat in de begroting 2023 van de GGD is opgenomen.

Bijdrage GGD (€ 12.000 nadeel)

Het budget voor de afdracht aan GGD is aangepast aan wat in de begroting 2023 van de GGD is opgenomen.

Bijstelling agv Spuk BTW (€ 71.000 nadeel)

Er zijn meer uitgaven gedaan. Hiertegenover staan extra baten in de algemene uitkering. Zie programma 1.

Tekorten Jeugd (€ 357.000 nadeel)

Voor de jeugd wordt er een nadeel verwacht van € 357.000 als gevolg van de relatief hoge lasten van de top 10 cliënten (nieuwe cliënten in de top 10) en de stijging van het aantal cliënten in 2022.

Tekorten WMO (€ 120.000 nadeel)

Gedurende 2022 stijgt het aantal cliënten meer dan waarmee rekening is gehouden in de kadernota 2022. Het structurele nadeel wordt geraamd op € 120.000.

Baten

Budgetten Najaarsnota 2021 (€ 20.000 nadeel)

In de najaarsnota 2021 zijn de volgende baten opgenomen/gewijzigd:

- Eigen bijdrage collectief vervoer
- NPO middelen

Budgetten kadernota 2023 en Voorjaarsnota 2022 (€ 120.000 nadeel)

In de Kadernota 2023 en de Voorjaarsnota zijn de volgende baten gewijzigd:

- Inburgeringsvoorzieningen

Inkomsten BUIG (voordeel 96.000)

De rijksbijdrage voor de lasten voor de BUIG neemt in 2023 toe.

Toelichting op afwijkingen reserves

Toelichting afwijkingen B2023 t.o.v. B2022 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Baten:		
Onttrekking AR rest afschrijving MFA Westwoud	-116	N
Onttrekking AR onderhoud en rest boekw stofmolen	-450	N
Onttrekking Res afschrijvingslasten MFA Westwoud	-23	N
Aanpak wachttijd jeugdhulp	-50	N
Overige verschillen	0	N
Totaal baten	-639	N
Totaal verschil	-639	N

Baten:

Onttrekking AR – afschrijvingslast MFA Westwoud (€ 116.000 nadeel)

In 2022 is er een incidentele onttrekking geraamd uit de algemene reserve ter dekking van een gedeelte van de verwachte afschrijvingslast van het MFA Westwoud. Nu de oplevering later gepland is, kan deze incidentele onttrekking aan de algemene reserve komen te vervallen.

Onttrekking AR – onderhoud en restant boekwaarde Stofmolen (€ 450.000 nadeel)

In 2022 is het onderhoud en het eigendom van de Stofmolen overgedragen. Voor de afkoop van het onderhoud heeft in 2022 een incidentele onttrekking plaatsgevonden uit de algemene reserve.

Onttrekking reserve afschrijvingslasten MFA Westwoud (€ 23.000 nadeel)

In 2022 is er een structurele onttrekking geraamd uit de reserve afschrijvingslasten ter dekking van een gedeelte van de verwachte afschrijvingslast van het MFA Westwoud. Nu de oplevering later gepland is, kan deze structurele onttrekking aan de reserve afschrijvingslasten later ingaan.

Onttrekking reserve Sociaal Domein – aanpak wachttijd jeugdhulp (€ 50.000 nadeel)

In 2021 zijn extra incidentele middelen ontvangen voor de aanpak van de wachttijd jeugdhulp. Deze middelen zijn in 2021 aan de reserve Sociaal Domein toegevoegd. De uitgaven vinden plaats in 2022.

Paragrafen

Lokale heffingen

1.1 Inleiding

In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke lokale heffingen de gemeente aan de inwoners en bedrijven mag opleggen. De raad bepaalt welke van die heffingen daadwerkelijk worden geheven.

De gemeente Drechterland kent de volgende lokale heffingen:

- Belastingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. Hiertoe behoren de onroerendezaakbelastingen (OZB), forensenbelasting en toeristenbelasting.
- Belastingen om kosten mee te verhalen: de heffingen en rechten. De opbrengst is niet vrij besteedbaar maar is gerelateerd aan de betreffende gemeentelijke zorgplicht of specifieke dienstverlening. Hiertoe behoren de rioolheffing, afvalstoffenheffing, secretarieleges, begrafenisrechten, marktgelden en pachtsommen kermissen.

De paragraaf lokale heffingen bevat op grond van artikel 10 BBV ten minste:

- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijscheldingsbeleid.

Geraamde inkomsten

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de heffingen en de verwachte opbrengsten in de begroting 2023 en de daadwerkelijke inkomsten.

Belastingen	Begroting 2022	Begroting 2023
Onroerendezaakbelastingen op woningen (eigenaren)	2.334	3.166
Onroerendezaakbelastingen op niet-woningen (eigenaren)	396	430
Onroerendezaakbelastingen op niet-woningen (gebruikers)	267	274
Forensenbelasting	15	20
Toeristenbelasting	165	165
Totaal	3.177	4.055
Heffingen	Begroting 2022	Begroting 2023
Secretarieleges	206	229
Leges omgevingsvergunningen	367	367
Begrafenisrechten	35	35
Rioolheffing	1.496	1.535
Afvalstoffenheffing	3.077	3.193
Staangelden markten	7	7
Pachtsommen kermissen	20	20
Overige heffingen	-	-
	5.208	5.386

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

De gemeentelijke heffingen zijn geïndexeerd met de inflatiecorrectie van 3 %. Conform GRP gaan de tarieven voor de rioolheffing met 2,6% omhoog en het uitgangspunt voor de tarieven van de afvalstoffenheffing is 100% kostendekkendheid.

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De OZB wordt geheven van onroerende zaken, die binnen de gemeente zijn gelegen, te weten een gebruikersbelasting en eigenarenbelasting op niet-woningen (dit zijn vooral kantoor- en bedrijfspanden) en een eigenarenbelasting op woningen. Op basis van de wet Waardering onroerende zaken (WOZ) wordt van elke onroerende zaak de waarde vastgesteld. De tarieven worden geheven als percentage van de WOZ-waarde.

Bij de bepaling van het tarief wordt rekening gehouden met de totale waardeontwikkeling van het onroerend goed in de gemeente. De waarderingsgrondslag voor de OZB-aanslagen van 2023 is de WOZ-peildatum 1-1-2022. Op basis van de voorlopige WOZ-waardes is de verwachting dat de waardeontwikkeling van woningen 20% bedraagt. Voor niet- woningen wordt uitgegaan van een marktontwikkeling van 3%. Voor het bepalen van de inkomsten wordt uitgegaan van een opbrengststijging van 3% (inflatiecorrectie). Daarnaast wordt er in 2023 rekening gehouden met een opbrengstenstijging in verband met de kosten van de overdracht wegen van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier naar de gemeente.

Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven van degene die voor zichzelf of voor zijn gezin meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning beschikbaar houdt zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben. Onder gemeubileerde woningen vallen ook zomerhuisjes, chalets en caravans.

Toeristenbelasting

Deze belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen.

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven van de eigenaar van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De uitgangspunten voor de heffing zijn het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2021 (vGRP) en volledig kostendekkend.

Hieronder vindt u een overzicht met betrekking tot de kostendekkendheid van de riolering:

Bedragen * 1.000 Euro

	2023
Kosten riolering	665
Inkomsten riolering excl. heffingen	-
Netto kosten riolering	665
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	677
BTW	193
Totale kosten	1.535
Opbrengsten heffingen	1.535
Dekking	100%

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn afhankelijk van de kosten die voortkomen uit de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met HVC en de overige activiteiten, zoals beleidsontwikkeling en inningskosten, die geheel of gedeeltelijk zijn toe te wijzen aan de zorgplicht voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Tevens wordt rekening gehouden met de doorwerking van het BTW-compensatiefonds. Er wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing.

Bedragen * 1.000 Euro	
	2023
Kosten afvalinzameling	2.641
Inkomsten afvalinzameling excl. heffingen	151
Netto kosten afvalinzameling	2.490
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	151
BTW	468
Overige toe te rekenen kosten	84
Totale kosten	3.193
Opbrengsten heffingen	3.193
Dekking	100%

Marktgelden

Voor het innemen van een standplaats om daarop zaken of voorwerpen te plaatsen, uit te stallen of te verkopen tijdens de weekmarkt, jaarmarkten, braderieën, themamarkten of andere evenementen worden onder de naam "marktgelden" rechten geheven.

Begraaf- en grafrechten

De tarieven voor de begraaf- en grafrechten zijn verhoogd met 3 %.

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Leges

Leges zijn betalingen aan de gemeente waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die gemeente tegenover staat. Het gaat om een bedrag dat betaald moet worden aan de gemeente voor het gebruik van hun diensten of producten. De leges worden geheven van de aanvrager van de dienst dan wel van degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

De leges mogen per titel maximaal 100% kostendekkend zijn. In onderstaande tabellen zijn overzichten opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de leges:

Titel 1 Algemene dienstverlening		Lasten	Baten	Dekking
hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	19	15	79%
hoofdstuk 2	Reisdocumenten	118	102	87%
hoofdstuk 3	Rijbewijs	88	73	83%
hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de basisregistratie personen	16	10	60%
hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	6	5	84%
hoofdstuk 17	Kinderopvang	0	2	0%
hoofdstuk 18	AVOI	17	25	147%
hoofdstuk 19	Verkeer en Vervoer	22	2	11%
Kostendekking Titel 1		285	234	82%

Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning		Lasten	Baten	Dekking
hoofdstuk 2	Vooroverleg/ beoordeling conceptaanvraag	1	1	67%
hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	381	373	98%
hoofdstuk 4	Vermindering	0	-2	0%
hoofdstuk 5	Teruggaaf	0	-1	0%
Kostendekking Titel 2		382	372	97%

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn		Lasten	Baten	Dekking
hoofdstuk 1	Horeca	1	0	53%
hoofdstuk 2	Organiseren evenementen of markten	76	10	13%
Kostendekking Titel 3		77	11	14%

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3		Lasten	Baten	Dekking
Kostendekkendheid Titel 1		285	234	82%
Kostendekkendheid Titel 2		382	372	97%
Kostendekkendheid Titel 3		77	11	14%
Kostendekkendheid totale tarieventabel		744	616	83%

Een aanduiding van de lokale lastendruk

Het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) heeft de cijfers van de gemeentelijke belastingdruk voor 2022 bekend gemaakt. Tot de gemeentelijke woonlasten worden gerekend de bedragen die huishoudens betalen aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in Nederland bedragen € 904.

Onderstaande tabel laat zien wat de gemiddelde bruto woonlasten van de omringende gemeenten zijn. De gemeente met de laagste gemiddelde lastendruk in onze regio staat op nummer één in de rangorde.

Woonlasten per huishouden

Rangorde	Gemeente	Bruto Woonlasten		Bruto Woonlasten	
		één persoonshuishouden		meer persoonshuishouden	
		2022	2021	2022	2021
	1 Koggenland	€ 675	€ 608	€ 772	€ 692
	2 Hoorn	€ 775	€ 623	€ 867	€ 702
	3 Enkhuizen	€ 802	€ 707	€ 882	€ 832
	4 Drechterland	€ 787	€ 716	€ 901	€ 801
	5 Medemblik	€ 800	€ 702	€ 905	€ 810
	6 Opmeer	€ 1.012	€ 874	€ 1.123	€ 977
	7 Stede Broec	€ 865	€ 800	€ 994	€ 922

Bron: Atlas Coelo - atlas van de lokale lasten, bijlage 3 woonlasten per gemeente

Conclusie

Op basis van de aangegeven cijfers stijgen de woonlasten voor gezinnen in Drechterland in 2022 met 3%. Uit deze cijfers blijkt dat de gemeente Drechterland voor deze regio een gemiddelde lastendruk kent en op het Nederlandse gemiddelde zit met gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden van € 904.

Kwijtschelding

Als een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend.

Systematiek kwijtscheldingsberekening

Voor beantwoording van de vraag of een belastingschuldige voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding in aanmerking komt, vindt een vermogens- en een inkomenstoets plaats. Met de vermogenstoets wordt bekeken of er op het moment van de aanvraag voldoende middelen (bezittingen) aanwezig zijn om de openstaande belastingschuld te betalen. Zijn deze middelen aanwezig, dan wordt geen kwijtschelding verleend. Ontbreken deze middelen of zijn deze onvoldoende, dan wordt met de inkomenstoets gekeken of er in de nabije toekomst alsnog betalingscapaciteit zal ontstaan waaruit de belastingschuld kan worden voldaan. Inwoners met een uitkering ingevolge de Wet werk en bijstand krijgen ambtshalve kwijtschelding van de gemeentelijke heffingen.

Samenwerkingsverband

De gemeente heeft voor de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken een samenwerkingsverband gesloten met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Indien iemand in aanmerking wil komen of denkt te komen voor kwijtschelding van gemeentelijke heffingen of waterschapsbelastingen, kan volstaan worden met het indienen van een kwijtscheldingsverzoek bij een van deze twee organisaties. De organisatie waar het verzoek wordt ingediend, zorgt ervoor dat het verzoek tevens bij de andere organisatie wordt behandeld.

Wat kan worden kwijtgescholden?

De gecombineerde belastingaanslag (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) komt in aanmerking voor kwijtschelding. Hieraan verwante kosten, zoals aanmanings- en dwangbevelkosten, kunnen eveneens worden kwijtgescholden.

Raming hoogte kwijtschelding

In 2023 wordt rekening gehouden met € 61.000 aan kwijtschelding voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn er nodig om alle risico's op te kunnen vangen). Beide komen in het vervolg van deze paragraaf aan de orde.

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op grond van artikel 11 BBV ten minste:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- een kengetal voor de:
  - netto schuldquote
  - netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
  - solvabiliteitsratio
  - grondexploitatie
  - structurele exploitatieruimte en
  - belastingcapaciteit.
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel middelen beschikbaar zijn om eventuele risico's op te kunnen vangen. De volgende onderdelen maken deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit:

- de onbenutte belastingcapaciteit;
- onvoorzien;
- de vrij aanwendbare reserves;

Berekening weerstandscapaciteit

<i>Onbenutte belastingcapaciteit</i>	2.974	
<i>Onvoorzien</i>	<u>20</u>	
Totale weerstandscapaciteit (exploitatie)		2.994
 <i>Weerstandsvermogen</i>		
Algemene reserve	5.718	
Stille reserves	<u>418</u>	
Subtotaal		6.136
 Totale weerstandscapaciteit		 9.130

Onbenutte belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij een financiële tegenvaller deze in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Wanneer het berekende gemiddelde OZB-tarief voor de gemeente lager is dan het percentage voor toelating tot artikel 12 is er in principe sprake van een onbenutte belastingcapaciteit. In de navolgende berekening is bij benadering aangegeven welke opbrengst deze verhoging genereert. Er is voor gekozen het verschil in percentages te vermenigvuldigen met de WOZ-waarde van de woningen + de WOZ-waarde van de niet-woningen.

OZB-percentage van de Woz-waarde voor toelating art.12	0,1729
Werkelijk gewogen % Woz-waarde gemeente	0,0976
Verschil	0,0753
Onbenutte belastingcapaciteit	2.974

Onvoorzien

De post onvoorzien bedraagt € 19.500.

Vrij aanwendbare reserves

Onder de vrij aanwendbare reserves vallen de algemene reserve en de bestemmingsreserves waarvan de bestemming kan worden gewijzigd zodat deze kunnen worden ingezet voor onverwachte financiële tegenvallers.

De stand van de vrij aanwendbare reserves bedraagt per 31 december 2021 € 6.169.000.

Algemene reserve	5.718
Totaal	5.718

Stille reserves

Stille reserves hebben te maken met activa die te laag of tegen nul zijn gewaardeerd. De stille reserves maken alleen deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit als de betrokken activa op korte termijn (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn, verkoop van de stille reserves niet leidt tot een gat in de gemeentebegroting en verkoop de taakuitoefening van de gemeente niet aantast.

-Garagebox aan de Dahliastraat te Hoogkarspel	11
- Woning Dorpsweg 104 te Schellinkhout	407
	418

Risicomanagement

Aanleiding en achtergrond

De risico's voor de gemeente Drechterland zijn in kaart gebracht. Door inzicht in de risico's is de gemeente in staat om op verantwoorde wijze besluiten te nemen zodat de risico's nu en de

risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de gemeente.

Niet alle risico's laten zich financieel vertalen. Er zijn diverse risico's die geen directe financiële gevolgen hebben, bijvoorbeeld imagoschade. In deze paragraaf ligt de nadruk op de financiële risico's omdat aan de hand daarvan het weerstandsvermogen wordt bepaald.

Risico's

Volgens de toelichting op artikel 11 BBV zijn de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen de risico's die niet anderszins te ondervangen zijn. Reguliere risico's, risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn, maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten of voorzieningen voor gevormd.

De risico's worden tweemaal per jaar geïnventariseerd met alle verantwoordelijke afdelingshoofden, teamleiders en specialisten. In de gemeentelijke begroting van 2023 zijn 12 risico's opgenomen. De bedrijfsvoeringsrisico's zijn risico's voor de SED organisatie.

Om een risico te kunnen analyseren en beoordelen bepalen we de kans op het risico (percentage waarschijnlijkheid) en de gevolgen van het risico (impact) voor de organisatie.

De kansberekening wordt onderverdeeld in vijf niveaus. Deze kunnen als volgt worden uitgelegd:

Klasse	Kans	Percentage
1	< of 1x per 10 jaar	10%
2	1x per 5-10 jaar	30%
3	1x per 2-5 jaar	50%
4	1x per 1-2 jaar	70%
5	1x per jaar of >	90%

De klassen van impact zijn als volgt:

Klasse impact

5	=	> € 500.000
4	=	> € 100.000 < € 500.000
3	=	> € 50.000 < € 100.000
2	=	> € 25.000 < € 50.000
1	=	< € 25.000
0	=	Geen geldgevolgen

Door de kans en impact in klassen te verdelen wordt aan beide een score toebedeeld. Op basis van deze scores wordt een statistische berekening gemaakt van de benodigde weerstandscapaciteit. In de beleidsnota is bepaald dat alleen de risico's met een score van 15 of hoger (score = kans*impact) worden gepresenteerd. Risico's met een score lager dan 15 zijn onderaan in de tabel opgenomen onder 'overige risico's'.

De onderstaande tabel bevat een overzicht van de risico's die na toepassing van de beheersmaatregelen een financieel risico laten zien en waarvoor geen voorziening of reserve voor is opgenomen. Alleen risico's met een score van 15 of hoger worden apart genoemd in de tabel om focus te houden op de risico's die substantieel van aard zijn.

Onderwerp	Volledige beschrijving risico	Genomen beheersmaatregel(en)	Bedrag impact	Kans op optreden	Impact	Bedrag x kans
Aansprakelijkheid	Aansprakelijkheid openbare buitenruimte door incidenten in de buitenruimte (bijvoorbeeld loszittende tegels, loshangende takken, onjuiste bebording, slechte staat van onderhoud, etc.), waardoor een beroep wordt gedaan op het eigen risico. Daarnaast is er structureel sprake van ziekten en plagen in het openbaar groen welke niet begroot is.	Er zijn vastgestelde beheerplannen voor Wegen, Groen, Riolerings, Kunstwerken, Water, Beschoeiing en de speelvoorzieningen.	€ 100.000	4	4	€ 70.000
Onrechtmatigheid	Financieel risico, omdat de gemeenten financieel garant staan voor de GR SED.	Opnemen in de paragraaf verbonden partijen in de begroting en de jaarrekening van de gemeenten. Gedurende het jaar rapporteren door middel van kwartaalrapportages en bespreken in AB	€ 150.000	4	4	€ 105.000
WMO	Overschrijding op de open einde regeling Wmo door een stijging van het aantal Wmo-meldingen.	Goede monitoring op de budgetten en het aantal aanvragen.	€ 136.000	4	4	€ 95.200
Jeugdzorg	Overschrijding op de open einde regeling Jeugdzorg, rekening houdend met het in control komen van jeugdzorgaanbieders. Daarnaast is het financiële effect van het woonplaatsbeginsel nog onbekend en wat de effecten van Covid19 zijn op de ontwikkeling en welzijn van de jeugdigen	Goede monitoring op de budgetten en het aantal aanvragen.	€ 213.000	4	4	€ 149.100
Gronden	Voor grondexploitaties worden project specifieke en algemene (conjuncturele) risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd.		€ 684.358	3	5	€ 342.179
						Overige risico's € 459.000
						SED risico doorbelasting € 443.058
						Totaal benodigde weerstandscapaciteit € 1.663.537

De bedrijfsvoering risico's, opgenomen onder de SED organisatie, zijn financieel door de verdeelsleutel (begroting 2023) bepaald en opgenomen onder het weerstandsvermogen van de gemeente Drechterland voor € 443.058. Voor de SED organisatie zijn deze risico's (3) opgenomen :

- Datalekken en Cybercrime
- Bezettingsprobleem structurele formatie door krapte op de arbeidsmarkt
- Het onvoldoende beschikbaar hebben van juridische kennis op afdelingen

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 9.581.000 en de benodigde weerstandscapaciteit is € 1.497.183 (= 90% * € 1.663.537). Het ratio weerstandsvermogen is 6,4.

Om het weerstandsvermogen te beoordelen heeft het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente een normtabel ontwikkeld. Ons weerstandsvermogen krijgt als waardering 'uitstekend'.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen en toelichting kengetallen

Om de financiële positie van de gemeente inzichtelijker te maken schrijft het rijk een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen voor. Kengetallen zijn getallen die de verhouding

uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente.

De opgenomen kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel financiële ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven inzicht in de financiële wend- en weerbaarheid. De kengetallen moeten daarbij in samenhang en in onderlinge verhouding beoordeeld worden.

Onderstaande tabel geeft de berekende kengetallen van Drechterland weer.

Begroting jaar 2023		Verloop van de kentallen					
Kengetallen:		Versl. (t-2)	Begr. (t-1)	Begr.	mrj (t+1)	mjr (t+2)	mjr (t+3)
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
1. Netto schuldquote							
a. zonder correctie doorgeleende gelden		-1%	9%	26%	33%	26%	23%
b. met correctie doorgeleende gelden		-12%	-4%	15%	22%	15%	12%
2. Solvabiliteitsratio		53%	51%	47%	46%	51%	53%
3. Grondexploitatie		-6%	-8%	3%	0%	-1%	0%
4. Structurele exploitatieruimte		0%	2%	2%	4%	6%	2%
5. Belastingcapaciteit		104%	111%	100%	100%	100%	100%

Het ministerie van BZK heeft onderstaande signaleringswaarden opgesteld. Hierbij is A het minst risicovol, B gemiddeld en C het meest risicovol.

Specificering kengetal naar categorie	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1. Netto schuldquote:			
a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50 %	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35 %	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0	< 0 %
5. Belastingcapaciteit	< 95 %	95 - 105 %	> 105 %

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeente. De netto schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Het kengetal wordt berekend door het totaal van de geleende gelden weer te geven als percentage van de totale baten. Hoe lager het percentage des te gunstiger en minder risicovol.

Toelichting percentages

De netto schuldquote van een gemeente ligt meestal tussen de 0% en 90% (bron: ministerie van BZK). Bij een hogere netto schuldquote is de gemeenteschuld relatief hoog. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt de gemeente zich in de gevarezone. De genoemde percentages zijn grove vuistregels. Drechterland heeft begroot voor 2023 een netto schuldquote van 26%. Dit impliceert dat de gemeente een lage schuldenlast heeft.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager dit percentage, hoe beter.

Toelichting percentages

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is voor 2023 begroot op 15%. Drechterland zit onder de signaleringswaarde van categorie A.

De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Het gemiddelde voor alle gemeenten is circa 40% (bron: CBS). Hoe hoger dit percentage is, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.

Toelichting percentages

De solvabiliteitsratio van Drechterland begroot voor 2023 ligt, met een percentage van 47%, nabij het gemiddelde van 50% en is dan ook goed te noemen.

Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden is van belang, omdat deze moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten en is een indicatie van het risico. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 35% of hoger wordt als zeer risicovol beschouwd (bron: ministerie van BZK). Hoe lager het percentage des te geringer het risico.

Toelichting percentages

Drechterland zit met haar kengetal op 3% in 2023 en dat houdt in een laag financieel risico.

2.4.4 Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt een onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Wanneer het percentage negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Toelichting percentages

Dit percentage is in Drechterland voor 2023 begroot op 2%. Het percentage loopt meerjarig eerst op en dan weer terug dicht naar de nul wat een gemiddeld risico inhoudt.

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishoudens

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Een belastingcapaciteit van 100% is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Een lage belastingcapaciteit houdt in dat de gemeente nog ruimte heeft om structurele baten te genereren.

Toelichting percentages

De gemeentelijke tarieven zijn iets hoger of gelijk aan de landelijke tarieven. Dit betekent dat de mogelijkheid om extra baten te genereren door de belastingen te verhogen beperkter zijn dan gemiddeld.

2.4.6 Samenhang kengetallen

De gemeente Drechterland heeft ten opzichte van de VNG-norm een lage schuldpositie. Dit komt doordat Drechterland weinig leningen heeft. De solvabiliteitsratio is goed en ontwikkelt zich de komende jaren nog iets positiever.

Het weerstandsvermogen van de gemeente Drechterland is voldoende om financiële tegenvallers op te vangen. Op basis van de vijf kengetallen afgezet tegen de signaleringswaarden van BZK kan de conclusie getrokken worden dat er geen maatregelen genomen hoeven te worden.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente heeft het eigendom en het beheer van de openbare ruimte. De openbare ruimte is voor een ieder toegankelijk en speelt een belangrijke rol in het publieke leven. In de openbare ruimte zijn voorzieningen aanwezig zoals verhardingen, groen en civiele kunstwerken. Deze voorzieningen worden kapitaalgoederen genoemd. De kapitaalgoederen hebben een grote invloed op de leefbaarheid en belevingskwaliteit van de openbare ruimte. Ze zijn van groot belang voor de verschillende gebruikers: inwoners, ondernemers en bezoekers. Het instandhouden van de kapitaalgoederen is een van de kerntaken van de gemeente.

Deze paragraaf gaat over het in stand houden van de bestaande Kapitaalgoederen door het uitvoeren van (klein en groot) onderhoud.

De kapitaalgoederen dragen bij aan het realiseren van doelstellingen van diverse programma's uit de begroting en zijn terug te vinden in de programma's Ruimte en Samenleving.

Beleidsuitgangspunten

Het onderhoud aan de kapitaalgoederen in de gemeente Drechterland vindt plaats op basis van nut en noodzaak. Veiligheid en functionaliteit zijn daarbij belangrijke aspecten.

Algemene beleidskaders

In de 'Kadernotitie beheer openbare ruimte' (2011) en de uitwerking ervan in de rapportage 'Beheren op beeldkwaliteit' (2012) zijn algemene kaders beschreven voor het beheer van de openbare ruimte (domeinen openbaar groen, verharding, straatmeubilair en reiniging). Als ambitie voor het beheer van deze domeinen is gekozen voor beeldkwaliteitsniveau B: Veilig en functioneel beheer. De openbare ruimte wordt degelijk en voldoende onderhouden; over het algemeen is het heel, veilig en redelijk schoon.

Met de ombuigingsvoorstellen is afgesproken om de beeldkwaliteitsniveau van het openbaar groen aan te passen aan het feitelijk gerealiseerde beeldkwaliteitsniveau C.

Als gevolg van de huidige crisis zijn de prijzen van bouwstoffen explosief gestegen. De kosten voor de fabricatie van bouwstoffen hebben een relatie met de olie en gasprijzen. Hiermee is de indexatie van de begroting niet voldoende toereikend om de indexatie conform de CBS voor de grond- weg- en waterbouw te dekken. Hierbij bestaat de kans dat werken niet kunnen worden uitgevoerd omdat de huidige middelen niet toereikend zijn of omdat materialen niet voorradig of leverbaar zijn.

Stand van zaken kapitaalgoederen

Wegen

In 2023 wordt de operatie voortgezet om het achterstallig onderhoud van onze wegen weg te werken. Dit vindt plaats op basis van een weginspectie die in 2021 is uitgevoerd. In het kader van deze begroting is voor 2022 € 1,3 miljoen vrijgemaakt om het achterstallig onderhoud, aan de hand van die eerdergenoemde weginspectie weg te gaan werken. Die financiële ruimte wordt gecreëerd door € 672.000 te onttrekken aan de reserve Verkeersinfrastructuur, en € 628.000 ten laste te brengen van de exploitatie. Hierbij kunnen we er vanuit gaan dat het achterstallig onderhoud binnen vijf jaar is weggewerkt

Riolering

Gemeentelijk Rioleringsplan

Er is sprake van achterstallig onderhoud met betrekking op de rioleringszorg. De achterstand in het onderhoud van de riolering wordt opgenomen in het GRP 2023-2024 dat wordt voorbereid.

Watergangen en beschoeiingen

In het areaal beschoeiingen is sprake van een achterstand in onderhoud. De veiligheid en functionaliteit van de oever zijn niet in het geding, echter de beschoeiing zelf is in veel gevallen einde levensduur.

De komende 10 jaar worden de achterstanden weggewerkt.

Met de overdracht van het stedelijk water is het stedelijk water in onderhoud bij het HHNK. Voor de resterende watergangen is het beheer op orde.

Groen

In het kader van de ombuigingen is in 2021 besloten het onderhoudsniveau te verlagen naar C niveau (laag). De afgelopen jaren is gebleken dat door het verlengen van het groeiseizoen de afgesproken beeldkwaliteit niet werd gehaald en feitelijk al op C niveau werd onderhouden. Het onderhoudsniveau van gazons en de onkruidbestrijding in beplanting wordt hiermee geconsolideerd. Dit zal op den duur leiden tot een achteruitgang van de technische kwaliteit van het openbaar groen.

Zorg blijft voor de essentaksterfte. Diverse bomen zijn aangetast. Wanneer de technische kwaliteit van de bomen tot een verhoogd risico voor de omgeving leidt worden de bomen gekapt en vervangen. Bij nieuwe aanplant wordt bij de soortkeuze rekening gehouden met vatbaarheid voor ziekten en plagen.

De aanwezigheid van de eikenprocessierups stelt de gemeente voor nieuwe uitdagingen. Voor beheersing van de overlast zal gebruik worden gemaakt van de kennis en richtlijnen van het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen (KAD), het landelijke coördinatiecentrum voor de eikenprocessierups. Daar waar ernstige overlast wordt verwacht worden de rupsennesten actief verwijderd. Op andere locaties wordt meer ingezet op een natuurlijke beheersing door het vergroten van de biodiversiteit om daarmee meer natuurlijke vijanden te trekken die voor de bestrijding kunnen zorgen.

De locaties van de Japanse Duizendknoop en de Reuzenberenklauw zijn bekend en worden actief bestreden.

In het kader van de klimaatambities zal meer aandacht geschonken moeten worden aan het vergroenen van de buitenruimte. Vervangen en nieuwe aanplant van bomen zal meer aandacht en middelen vragen. Om de doelstelling van de 30% kroonbedekking uit het omgevingsprogramma bomen te realiseren zal er structureel meer geld beschikbaar gesteld moeten worden.

Spelen

De technische kwaliteit en daarmee de veiligheid van de speelvoorzieningen is op orde. Echter de functionaliteit en de speelwaarde laat op sommige locaties te wensen over.

Gebouwen

Het gemeentelijk vastgoed voldoet aan de daaraan gestelde kwaliteitseisen: conditieniveau 3 (redelijk).

Het groot onderhoud gebouwen wordt uitgevoerd volgens het vastgestelde MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP).

Openbare verlichting

Het areaal is op orde en bestaat momenteel uit 4200 verlichtingsobjecten waarvan ca. 2% lichtmasten en ca. 23% armaturen aan vervanging toe zijn. Verouderde verlichtingsobjecten of onderdelen zijn in beeld en worden jaarlijks projectmatig en wijkgericht vervangen. Deze vervangingsmethode zorgt voor een afname van de verouderde verlichtingsobjecten of onderdelen, maar zal het niet helemaal wegnemen, omdat er jaarlijks te vervangen objecten bij komen.

Om het veilig werken aan de elektrische installaties te waarborgen en de openbare verlichting te laten functioneren, worden voedingskasten en kabels planmatig vervangen. De vervangingen worden in 2023 voortgezet.

Bruggen

Het areaal bruggen (142 objecten) is op orde.

De komende jaren zal worden ingezet op het vervangen van houten fiets/voetgangersbruggen door bruggen van composiet.

Houten onderdelen van bruggen worden niet gereinigd en/of geschilderd.

Begraafplaatsen

Het beheer is op orde en voldoet aan het gestelde beeldkwaliteitsniveau.

Financiële consequenties

Voor het klein onderhoud worden budgetten geraamd en voor het groot onderhoud zijn voorzieningen gevormd. Gebiedsuitbreiding of wijzigingen in de kwaliteit kunnen leiden tot stijging van de lasten.

Onderstaande tabel laat zien welke middelen in 2023 gereserveerd zijn voor het klein- en groot onderhoud van de genoemde kapitaalgoederen.

Onderdeel	Omschrijving	Begroting 2023
Openbare verlichting	Dagelijks onderhoud	97
Speelterreinen	Dagelijks onderhoud	84
Waterwegen	Dagelijks onderhoud	228
Openbaar groen	Dagelijks onderhoud	904
Wegen	Dagelijks onderhoud	496
	Groot onderhoud	668

Riolering	Dagelijks onderhoud	171
Bruggen	Dagelijks onderhoud	48
	Storting voorziening groot onderhoud	34
	Aanwending voorziening groot onderhoud	31
Begraafplaatsen	Dagelijks onderhoud	8
	Storting voorziening groot onderhoud	44
	Aanwending voorziening groot onderhoud	25
Gebouwen	Dagelijks onderhoud	142
	Storting voorziening groot onderhoud	179
	Aanwending voorziening groot onderhoud	244

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeheer van de gemeente. Volgens artikel 13 van het BBV bevat de paragraaf over de financiering in ieder geval beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Het geeft ook inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Het wettelijk kader ligt besloten in:

- de Gemeentewet,
- de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido) en de bijbehorende ministeriële regelingen en
- de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof).

In de Gemeentewet staat dat de provincies het financieel toezicht op gemeenten uitvoeren. De taken van de toezichthouder op dit terrein vloeien voort uit de Wet fido.

Het beleidskader binnen de gemeente is:

- het Treasurystatuut 2017 en
- het Leningen- en borgstellingenbeleid.

Financieringsfunctie

De financieringsfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Deze functie omvat de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

De Wet fido schrijft de decentrale overheden een aantal zaken voor op het gebied van financiering. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De belangrijkste verplichtingen die uit deze wet voortvloeien zijn:

- het opstellen van een financieringsstatuut,
- het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening,
- het voldoen aan de kasgeldlimiet en
- het voldoen aan de renterisiconorm.
-

Financieringsbeleid

Het aantrekken van geldleningen gebeurt overeenkomstig de kaders van het Treasurystatuut 2017.

De financieringsportefeuille bestaat uit:

- opgenomen langlopende leningen en
- in beheer gekregen waarborgsommen

Het beleid van de gemeente is erop gericht om de financieringsbehoefte af te dekken met kortlopende schulden, omdat de rente op de kortlopende schulden in het algemeen lager is dan de rente op langlopende middelen. Hierbij is de gemeente gehouden aan de kasgeldlimiet. Die bepaalt dat de gemiddelde vlottende schuld over drie maanden niet boven de 8,5% van het begrotingstotaal mag uitkomen.

Overtollige middelen worden belegd bij de schatkist.

Opgenomen langlopende leningen en waarborgsommen

Het onderstaande overzicht is een raming van het verloop van de vaste financiering. Naar verwachting is er in 2023 en verder geen langlopende financiering noodzakelijk.

	2023	2024	2025	2026
Stand langlopende leningen per 1 januari	12.116	11.225	10.425	9.625
Nieuwe leningen				
Reguliere aflossingen	891	800	800	800
Verwachte stand 31 december	11.225	10.425	9.625	8.825

Uitgezette leningen

De gemeente verstrekt langlopende leningen aan lokale- en regionale instellingen en verenigingen. De basis voor verstrekking is het Leningen- en borgstellingenbeleid.

Het onderstaande overzicht is een raming van het verloop van de langlopende uitgezette leningen.

	2023	2024	2025	2026
Stand uitgezette leningen per 1 januari	5.901	5.745	5.604	5.465
Nieuwe leningen	-	-	-	-
Reguliere aflossingen	156	141	139	139
Extra of vervroegde aflossingen	-	-	-	-
Verwachte stand 31 december	5.745	5.604	5.465	5.326

Indicatoren

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van de financieringsfunctie zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder staat hoe deze risico's worden beheerst.

Koersrisico

De gemeente beschikt niet over aandelen van beursgenoteerde ondernemingen en loopt als zodanig geen risico's. Wel neemt de gemeente deel in het aandelenvermogen van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten en in Alliander. Het risico op waardeverlies van deze aandelen is zeer beperkt.

Renterisico

Het renterisicobeheer is het beheersen van de risico's die gepaard gaan met een in de toekomst hoger dan gewenst niveau van de rentelasten van het vreemd vermogen of lagere rentebaten. Ter beperking van het renterisico heeft de wetgever de kasgeldlimiet en de renterisiconorm (zie hieronder) ingesteld.

Renterisiconorm

De norm voor het renterisico stelt een grens aan financiering op lange termijn (looptijd van één jaar of langer). Het doel is om overmatige renterisico's op de vaste schuld te vermijden. Door een gelijkmatige opbouw van de leningportefeuille spreidt de gemeente het renterisico op vaste schuld. De norm wordt berekend door het begrotingstotaal te vermenigvuldigen met een

door het Rijk vastgesteld percentage van 20%. Het totaal van renteherzieningen en de aflossingen in een begrotingsjaar mag deze norm niet overschrijden.

	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
	Renterisco				
1.	Renteherzieningen		5.425		
2.	Te betalen aflossingen	891	800	800	800
3.	renterisico (1+2)	891	6.225	800	800
	Renterisiconorm				
4a.	Omvang begroting 1 januari	49.163	48.925	49.531	49.545
4b.	Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4.	Renterisiconorm (4a x 4b)	9.833	9.785	9.906	9.909
	Toets renterisiconorm				
	Renterisco op vaste schuld (3)	891	6.225	800	800
	Renterisiconorm (4)	9.833	9.785	9.906	9.909
	Ruimte (3-4)	-8.942	-3.560	-9.106	-9.109
	(4 > 3) Ruimte onder renterisiconorm				
	(3 > 4) Overschrijding renterisiconorm				

De bedragen aan langlopende leningen waar de gemeente de komende jaren een renterisico over loopt blijven de komende periode binnen de norm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft voor de gemeente de maximale toegestane omvang van de kortlopende schuld (looptijd korter dan 1 jaar) aan. Wettelijk moet worden overgegaan tot omzetting naar langlopende schulden zodra de limiet meer dan twee achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden. Het doel van deze limiet is het renterisico op korte financiering te beperken. Fluctuaties in korte rente kunnen namelijk een relatief grote invloed hebben op rentelasten. De kasgeldlimiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,5%) en is voor de gemeente voor 2023 € 4.179.000.

		2023
	Omschrijving	
1.	Toegestane kasgeldlimiet	
	Omvang begroting per 1 januari	49.163
	Percentage kasgeldlimiet	8,50%
	Omvang kasgeldlimiet	4.179

2.	Omvang vlottende schuld (gemiddeld 2023)	
	Opgenomen gelden < 1 jaar	2.535
	Schuld in rekening courant	0
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0
	Overige geldleningen (geen vaste schuld)	0
		2.535
3.	Vlottende middelen (gemiddeld 2023)	
	Contante gelden in kas	0
	Tegoeden in rekening courant	0
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0
		0
4.	Toets kasgeldlimiet	
	Toegestane kasgeldlimiet	4.179
5.	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	2.535
	Ruimte (4-5)	1.644

Bij het financieringsbeleid wordt rekening gehouden met deze limiet.

Kredietrisico

Kredietrisico's bestaan uit het risico dat uitgeleend geld niet wordt terug ontvangen. De gemeente verstrekt in beginsel geen leningen uit hoofde van de publieke taak en anders worden zoveel mogelijk zekerheden opgenomen.

Door invoering van het schatkistbankieren kunnen overtollige middelen alleen nog worden aangehouden in de schatkist van het Rijk.

Op openstaande debiteuren wordt een actieve debiteurenbewaking toegepast.

Schatkistbankieren

De gemeente moet de middelen die zij (tijdelijk) niet nodig hebben aanhouden bij het ministerie van Financiën.

Rentetoerekening

Rentekosten moeten aan de taakvelden worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. Dit geeft inzicht in de kosten per taakveld en de toerekening gebeurt op een gelijke wijze.

In onderstaand schema staat hoe de rentetoerekening plaats vindt. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

De externe rentelasten over de korte en lange financiering	108
De externe rentebaten (idem)	13 -/-

Totaal door te rekenen externe rente	95
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-10 -/-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0 -/-
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0 +/+
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	10
Rente over eigen vermogen	0 +/+
Rente over voorzieningen	0 +/+
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	105
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	129 -/-
Renteresultaat op het taakveld Treasury	-24

Bedrijfsvoering

In deze paragraaf geven we inzicht in de stand van zaken over en de beleidsvoornemens voor de bedrijfsvoering. Het gaat hierbij om de bedrijfsprocessen van de drie SED gemeenten die zijn ondergebracht bij de SED-organisatie, waarbij we ingaan op de sturing en beheersing van de verdere optimalisatie van de bedrijfsvoering.

Eén van de vier speerpunten van de SED-organisatie is een gezonde bedrijfsvoering. Naast de reguliere werkzaamheden gaan we in 2023 verder met het doorontwikkelen en het op een hoger plan brengen van de bedrijfsvoering. Uiteraard gaat daarbij veel aandacht uit naar voldoende kwalitatieve en kwantitatieve personele bezetting, daarnaast zijn nog enkele andere belangrijke onderdelen: het verder verbeteren van de sturingsinformatie, het in kaart brengen van de financieringsstromen, de implementatie van de WOO, de digitale transformatie, informatie-beveiliging, procesoptimalisatie en robotisering.

Personeel en organisatie

De krappe arbeidsmarkt houdt nog steeds aan en maakt het steeds belangrijker dat we ons kunnen profileren als aantrekkelijke werkgever. In 2022 is het programma arbeidscommunicatie gestart om verschillende interventies te ontwikkelen om de SED goed te positioneren en zo nieuwe mensen te verleiden de overstap naar de SED te maken. Met de resultaten hiervan en de positionering van de SED gaan we in 2023 uiteraard door.

Daarnaast zorgen de krapte op de arbeidsmarkt en de toenemende inflatie voor een opwaartse druk op de salariskosten. Voor specifieke functiegroepen is steeds vaker eenvoudigweg geen vast personeel te vinden (denk aan riolering en verkeer) en is het nodig terug te vallen op inhuur, waardoor de salariskosten toenemen. Dit is niet alleen voor de SED een probleem, maar elke gemeente worstelt hiermee.

Om goed te kunnen sturen op de salariskosten hebben wij in 2022 het Prognosemodel Salariskosten geïmplementeerd. Hierin worden de kosten van personeel en inhuur nauwkeurig gemonitord en geprognostiseerd. Door middel van kwartaalrapportages informeren wij het Dagelijks Bestuur van de SED. Uiteraard zetten wij dit in 2023 voort.

Het project onderhoudsronde HR21 voeren wij uit in 2022/ 2023. De financiële gevolgen zijn nog niet bekend en daarom nog niet in de begroting verwerkt. Voor 2023 is nog geen nieuwe CAO afgesloten.

Juridisch

De focus blijft het nastreven van een hoge juridische kwaliteit binnen de organisatie. We bieden ondersteuning voor een juiste, correctie en tijdige besluitvorming. Juridische risico's worden geanalyseerd en zo nodig afgedekt. We coördineren de afhandeling van ingebrekestellingen en klachten, en handelen WOO-verzoeken, aansprakelijkstellingen en bezwaar- en beroepszaken af.

Informatie

Informatiebeveiliging en privacy zijn en blijven belangrijke thema's voor de SED, zeker gezien de wereldwijde ontwikkelingen en bedreigingen. In 2022 zijn we verdergegaan met de invoering van de eisen die gesteld zijn aan de BIO (beveiliging), zowel technisch als organisatorisch. In 2023 gaan we hiermee verder en implementeren we organisatorisch de rollen.

Voor een goede Informatiebeheer- en voorziening zijn we in 2022 gestart met het project Informatiegericht werken. Ook de nieuwe Wet Open Overheid (WOO) stelt eisen aan het beheer en toegankelijkheid van Informatie. In 2022 zijn deze projecten in een plan gegoten en zijn de eerste stappen gemaakt. In 2023 brengen we deze plannen verder tot uitvoering.

In 2022 is een Zaaksysteem aanbesteed en geïmplementeerd. In 2023 gaan we verder met de optimalisatie van dit systeem, gecombineerd met de eisen van de WOO.

Om zo efficiënt mogelijk te werken en daarmee de bedrijfsvoering te verbeteren, ontwikkelen we toepassingen met robotisering die manuele processtappen omzetten naar geautomatiseerd.

In het kader van data-gedreven werken en meten, ontwikkelen we toepassingen en platforms om data makkelijk te ontsluiten en om te zetten naar managementinformatie.

Communicatie

We vertalen gemeentelijk beleid naar een heldere boodschap/uitleg voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Deze boodschap verspreiden we via allerlei laagdrempelige kanalen zoals:

- sociale media
- onze uitingen via de regionale pers
- gemeentenieuws in huis-aan-huis krant
- gemeentelijke website
- digitale nieuwsbrief
- gemeentegids

De gemeente betreft inwoners op verschillende manieren bij besluitvorming, bijvoorbeeld met enquêtes, bewonersbijeenkomsten of interactieve beleidsvorming. In 2022 hebben we online participatie toegepast op diverse projecten. We zetten deze werkwijze in 2023 voort. Op het gebied van social media ligt in 2023 de focus op webcare. Het doel hiervan is om de dienstverlening via alle kanalen te verbeteren. Dit om te voorkomen dat inwoners online vragen stellen en daar vervolgens geen antwoord op krijgen.

Facilitaire zaken

Facilitair speelt in op de behoefte van de primaire bedrijfsprocessen van de organisatie. De dienstverlening is meer gestructureerd en kaders zijn gesteld in verantwoordelijkheden en afbakening van taken. De behoeften van de diverse interne klanten brengen we in kaart waardoor we de dienstverlening, waar mogelijk, aanpassen aan die behoeftes. Werkprocessen richten we nog efficiënter in en we maken kengetallen inzichtelijk, zodat de basisgegevens op orde zijn en er meer grip komt op de bedrijfsvoering.

In 2022 is het project hybride werken gestart en in 2023 zijn de resultaten bekend en kunnen eventueel benodigde aanpassingen plaatsvinden. Daarbij maken we ook een nadere analyse van het zo efficiënt mogelijk inzetten van de huisvesting en eventuele investeringen hierin.

In 2024 start de verhuizing van afdelingen en medewerkers uit het Stads kantoor naar het Stadhuis in Enkhuizen. In de voorbereidingsfase kan voor afdelingen van Bedrijfsvoering al in 2023 inzet verwacht worden. Voor wat betreft de beveiliging van de gebouwen is in 2022 een plan van aanpak opgesteld en geïmplementeerd. In 2023 werken we dit plan structureel uit om de continuïteit te kunnen waarborgen.

Planning en control

In 2021 is op verzoek van de 3 raden gestart met het verbeteren en leesbaarder maken van de begroting. Met de auditcommissies van de 3 gemeenten is sindsdien in de periodieke vergaderingen overleg gevoerd over de verbeteringen die gewenst zijn. In de begroting 2023 krijgen de verdere verbeteringen naar aanleiding van deze besprekingen hun beslag. De meest in het oog springende vernieuwing is het aantal programma's in de begroting terugbrengen en de indeling van de programma's meer een afspiegeling te laten zijn van de wijze waarop de aansturing van de SED-organisatie plaatsvindt. Daarmee wordt de toegankelijkheid van de begroting verbeterd en de aansturing van de te realiseren (bestuurlijke) doelen vergroot. Deze wijziging valt samen met de nieuwe collegeperiode en geeft tevens handvatten om de voorgenomen doelen die in de CUP worden overgenomen in de begroting te verwerken, zodat gedurende de raadsperiode goed gevolgd kan worden of de voorgenomen doelen gerealiseerd zijn.

Financiën

De afdeling Financiën gaat de regie op de Planning en Controlcyclus verder versterken. Binnen de formatie is ruimte vrijgespeeld om een coördinator P&C aan te stellen, waardoor er meer regie gevoerd wordt op het tot stand brengen van de P&C producten.

De drie colleges hebben in december 2021 in SED verband een besluit genomen over het aangaan (of vernieuwen) van een convenant Horizontaal Toezicht (HT) tussen de Belastingdienst en de gemeente. Ter voorbereiding op het af te sluiten convenant worden alle 'achterstallige werkzaamheden' zoals de (her)controles voor de btw en andere fiscale regelingen zoveel als mogelijk in 2022 afgewikkeld. Na deze voorbereidende stappen kan het convenant op 1 januari 2023 ingaan. Door intensievere afstemming met de Belastingdienst is de verwachting dat we nog tegen enkele onvolkomenheden zullen aanlopen die extra aandacht en inzet op dit punt nodig maken. Hierbij kan gedacht worden aan de mogelijke gevolgen voor de vennootschapsbelasting vanwege de grondexploitatie. Daarnaast is in 2022 bezwaar aangetekend tegen de btw aangifte wegens het niet hanteren van de koepelvrijstelling voor de SED. Dit vanwege een recentelijke uitspraak van het Gerechtshof over het toepassen van de btw-koepelvrijstelling bij de BAR gemeenten, waartegen de belastingdienst niet in beroep is gegaan.

Inkoop

Inkoop wil een maatschappelijke meerwaarde creëren en bijdragen aan een duurzame, sociale en economisch gezonde omgeving. Inkoop informeert, adviseert en ondersteunt de organisatie op een professionele, efficiënte en effectieve wijze met als hoofddoel rechtmatig en doelmatig inkopen.

Het volgen van opleidingen, deelnemen aan regionale samenwerkingen en het bijwonen van kennissessies moet bijdragen aan een verdere professionalisering van inkoop en het inkoopproces in 2023. Ook het verder ontwikkelen van instrumenten als de spendanalyse en de contractenbank draagt hieraan bij. Tot nu toe heeft de spendanalyse zich beperkt tot de controle van de rechtmatigheid van de uitgaven boven de Europese drempel. Vanaf 2023 zal de spendanalyse de organisatie inzicht geven in de rechtmatigheid van de uitgaven boven de € 50.000. Doel hiervan is om bewustzijn te creëren met betrekking tot het opvolgen van het eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid.

AO/IB

De SED blijft werken aan het verder verbeteren van haar interne beheersing. Concern control en het team AO/IB monitoren de opvolging van de aanbevelingen van de accountant en voeren audits en bijzondere onderzoeken uit omwille van onafhankelijke oordeelsvorming. Ook blijft het team AO/IB kritisch kijken naar processen en adviseert zij op het gebied van procesoptimalisatie en harmonisatie. Aan de hand van het IC/VIC plan voeren de vakafdelingen zelf interne controles uit, waarbij continu wordt gekeken naar beheersing van de risico's. Naar verwachting moet over het boekjaar 2023 het college voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. Het wetsvoorstel hiertoe is op 31 mei 2022 door de Tweede Kamer aangenomen. De vervolgstap is dat de Eerste Kamer het wetsvoorstel behandelt en de onderliggende regelgeving wordt aangepast. De organisatie treft intussen de nodige voorbereidingen voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

Verbonden partijen

Verbonden partijen stellen beleid op en/of voeren beleid uit dat de gemeente in principe ook in eigen beheer kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen, maar houdt wel de eindverantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

Van belang is te controleren of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen zijn gerealiseerd. Een ander belang is het kostenbeslag en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Voor het adequaat invullen van de toezichthoudende rol door de gemeenteraad is het belangrijk dat de begroting en de jaarrekening inzicht geven in de verbonden partijen waarin de gemeente deelneemt, het belang dat de gemeente hierin heeft en de financiële positie van de verbonden partijen.

In deze paragraaf wordt enkel gerapporteerd over de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Gekozen is voor de indeling: gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen en regionale samenwerking.

Ontwikkelingen

De gemeenschappelijke regeling Afvalbeheer Westfriesland (ABWF) is de voortzetting van de gemeenschappelijke regeling Centraal afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland (CAW), waarbinnen tot 2020 het afvalbeleid binnen de regio West-Friesland werd uitgevoerd. Door de wijzigingen binnen de regeling hebben de gemeenten de, voorheen aan de CAW gedelegeerde, verordende- en beleidsbevoegdheden terug en zijn de aandelen overgedragen aan de individuele gemeenten. Nu kent de GR nog maar een klein aantal verantwoordelijkheden.

Het ABWF heeft geen eigen huisvesting en geen eigen personeel. De ondersteuning is ondergebracht bij de SED organisatie.

Verbonden partijen

In onderstaande tabel staan de verbonden partijen en, indien van toepassing, de gemeentelijke bijdrage.

	rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023
Gemeenschappelijke regelingen:			
SED organisatie	10.986	10.833	11.309
SSC DeSom (ICT)	835	846	886
Westfries Archief	160	163	171
Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking West-Friesland	55	73	73
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	1.181	1.180	1.209
Recreatieschap Westfriesland	113	115	125
Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Hollands Noorden	775	776	1.156
WerkSaam Westfriesland	592	676	701
Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)		5	5
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	461	455	459

Archeologie Westfriese gemeenten	33	19	19
Deelnemingen:			
Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	44	43	40
HVC Groep	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
BNG Bank	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Alliander NV	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	15.235	15.184	16.153

Gemeenschappelijke regelingen

Westfries Archief

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en dienstverlening

Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur.
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Doel / openbaar belang	Goed informatiebeheer maakt het handelen van de gemeente transparant en dient zo de democratie. Archiefinstellingen hebben de opdracht om (overheids-)informatie te bewaren, te beheren en beschikbaar te stellen. Het Westfries Archief werkt samen met de 7 Westfriese gemeenten om de informatie over het verleden en heden voor de huidige en toekomstige generaties betrouwbaar en toegankelijk te houden. Hiervoor heeft zij drie kerntaken die volgen uit de Archiefwet en de Gemeenschappelijke Regeling: · ondersteunen van en diensten verlenen aan aangesloten overheden; · informeren, enthousiasmeren en helpen van het publiek om archieven optimaal te gebruiken en de geschiedenis van de regio te leren kennen; · beheren, toegankelijk maken en uitbreiden van de collectie.
Activiteiten en ontwikkelingen	Het Westfries Archief heeft een beleidsplan 2020-2023 opgesteld dat aansluit op het voorgaande plan. Dat betekent dat in het beleid de nadruk op de samenwerking met de aangesloten gemeenten ligt met als speerpunt het realiseren van een e-depot als een regionale voorziening voor de duurzame opslag en het beschikbaar stellen van digitale informatie. Nieuwe doelstellingen in het beleidsplan zijn: · het opzetten van een educatief programma om de schoolgaande jeugd van Westfriesland kennis te laten maken met hun eigen lokale geschiedenis en · het intensiveren van de samenwerking met musea, bibliotheken en historische verenigingen.
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.

Risico's	• Algemeen/bedrijfsvoering. • Beheer. • Dienstverlening/publieksbereik. • Leveranciersrisico digitalisering en restauraties.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
€	€	€ 386.000	€ 204.000	€ 0

Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBSW)

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en dienstverlening

Vertegenwoordiging

-

Deelnemers

Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.

Deelname verplicht

Nee

Doel / openbaar belang

Ondersteuning samenwerking op het gebied van bestuurlijk overleg in de regio Westfriesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerd en gecoördineerd op een aantal werkterreinen in de vormen van portefeuillehoudersoverleggen. De OBS kent de volgende portefeuillehoudersoverleggen: Madivosa (Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale aangelegenheden), VVRE (verkeer en vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Economie) en ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken).

Activiteiten en ontwikkelingen

De kerntaken zijn:

- het periodiek organiseren, faciliteren en coördineren van bestuurlijke overleggen (Madivosa, VVRE en ABZ) en
- het uitvoeren van een aantal daarvan afgeleide taken, zoals organisatieleerlingenvervoer en urgentiecommissie woningtoewijzing.

In het collegeprogramma is onder opgave 7 de volgende beleidsambitie opgenomen: actualisering en concretisering regionale samenwerking in het Pact van Westfriesland. Het Pact van Westfriesland is de kapstok om de gezamenlijke ambities van de zeven Westfriesse gemeenten te realiseren. In het Pact van Westfriesland wordt samengewerkt aan(boven)lokale opgaven en ambities. Stede Broec zoekt hierbij, indien mogelijk, de verbinding tussen lokale ambities en regionale opgaven. Door het verbinden van lokale thema's met regionale opgaven wordt een optimaal gewerkt aan het realiseren van de ambities.

Financieel belang

Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.

Risico's

Er zijn voor 2023 geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
-	-	-	-	€ 0

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Gerelateerd aan programma('s) 2. Ruimte

Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel
Deelname verplicht	Ja
Doel / openbaar belang	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord richt zich op het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten en realiseert dit door het bieden van adequate hulp en het samenwerken met alle bij de veiligheid en hulpverlening betrokken partijen. Daarbij worden burgers en bedrijven gestimuleerd tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid en worden zij actief betrokken bij de hulpverlening.
Activiteiten en ontwikkelingen	Er zijn vijf bewegingen in gang gezet: zorg en veiligheid, veilig leven, nieuwe crisistypen, brandweer 360 en de Omgevingswet.
Financieel belang	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners voor de ambulancezorg. De overige bijdrage is gebaseerd op een verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Risico's	• Brandweervrijwilligers van rechtswege overgaan in een arbeidsovereenkomst. • Langdurige uitval. • BTW plicht over activiteiten van de Meldkamer Noord-Holland aan VRNHN. • IT dreigingen (bijv. virus, cyberaanval enz.). • Tekort ambulanceverpleegkundigen. • Materiële en personele schade bij omvangrijke incidenten. • Aanbestedingsclaim.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
€ 5.474.000	€ 47.592.000	€ 5.484.000	€ 48.023.000	€ 0

Recreatieschap Westfriesland (RSW)

Gerelateerd aan programma('s) 3. Samenleving

Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Doel / openbaar belang	Behartigt voor de Westfriesse gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied. Inzet voor een rijkere, gevarieerdere natuur met meer recreatiemogelijkheden, beheer en onderhoud van terreinen.
Activiteiten en ontwikkelingen	Er wordt de komende jaren verder gewerkt aan de uitvoering van de projecten uit het uitvoeringsprogramma van het Natuur- en Recreatieplan. Het Natuur- en Recreatieplan is afgestemd met en geïntegreerd in de Structuurschets Westfriesland. Op die manier wordt er niet alleen aan de eigen beleidsdoelen van het Recreatieschap gewerkt, maar ook aan de regionale doelen uit het Pact van Westfriesland.

Financieel belang	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners.
Risico's	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten. • Langdurige afwezigheid van een werknemer door ziekte. • Beëindigen overeenkomst door verhuurders en/of verpachters. • Het uittreden van één van de gemeenten uit gemeenschappelijke regeling. • Imagoschade. • Gevolgen van klimaatverandering.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
€ 1.854.000	€ 1.156.000	€ 1.801.000	€ 1.110.000	€ 18.000

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

Gerelateerd aan programma('s) 3. Samenleving

Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel
Deelname verplicht	Ja
Doel / openbaar belang	Een belangrijk deel van de taken van de GGD concentreert zich in het 'voorveld' (preventie, signaleren, monitoren), maar de GGD voert ook vangnettaken voor de gemeente uit. Naast de basistaken voert de GGD levert de GGD ook aanvullende producten (maatwerkdeel). Deze aanvullende producten vallen niet onder de Gemeenschappelijke regeling. Vanuit het maatwerkdeel wordt ingezet op activiteiten die aanvullend zijn op de werkzaamheden vanuit de GR GGD. Dit zijn onder andere de extra begeleiding contacten en opvoedspreekuren. Indien nodig kan er worden opgeschaald naar Video Home Training, Stevig Ouderschap en VoorZorg.
Activiteiten en ontwikkelingen	De speerpunten uit 2022 gelden, met wat accentverschillen, ook voor 2023. Dit zijn: 1. Doorontwikkeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ), 2. Proactief inzetten op preventie en bestrijding van (nieuwe) infectieziekten en 3. Informatiebeveiliging en privacy.
Financieel belang	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners.
Risico's	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten. • Doorontwikkeling JGZ 2019-2023 • Ziekteverzuim JGZ • GGID • Hogere instroom veilig Thuis • Informatiebeveiliging en privacybescherming • Kostenstijgingen • Afname aanvullende diensten JGZ • Medische arrestantenzorg • Gezondheidsbevordering PGA • Gevolgen COVID-19 voor reizigersadvisering

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
€ 1.398.000	€ 26.601.000	€ 955.000	€ 26.601.000	€ 180.000

Archeologie Westfriese Gemeenten

Gerelateerd aan programma('s) 3. Samenleving

Vertegenwoordiging	-
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Texel en Stede Broec.
Deelname verplicht	Nee
Doel / openbaar belang	Het borgen van cultuurhistorische waarden conform wettelijke vereisten.
Activiteiten en ontwikkelingen	Het uitbrengen van (pre-)adviezen om in geval van de projectvoorbereiding een indicatie te geven of en zo ja in welke mate nader archeologisch onderzoek nodig is. Tevens daar waar een opdracht wordt gegund door derden of de gemeente het onderzoek uitvoeren.
Financieel belang	
Risico's	Er zijn geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
-	-	-	-	-

WerkSaam Westfriesland

Gerelateerd aan programma('s) 3. Samenleving

Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Doel / openbaar belang	WerkSaam Westfriesland voert de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorzieningen (WSW) uit voor de Westfriese gemeenten. Een klein onderdeel van de Participatiewet, de bijzondere bijstand, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven. Het doel van de Participatiewet is dat iedereen die gedeeltelijk of volledig kan werken begeleid wordt naar werk, het liefst bij een gewone werkgever. Hierbij kan WerkSaam Westfriesland verschillende instrumenten inzetten, zoals job-coaching of loonkostensubsidie. Ook biedt WerkSaam beschutte werkplekken voor mensen die kunnen werken, maar veel begeleiding daarbij nodig hebben. Lukt het (nog) niet om te werken dan zorgt WerkSaam Westfriesland voor een uitkering als dat nodig is.
Activiteiten en ontwikkelingen	In 2023 wordt verder uitvoering gegeven aan het beleidsplan 2022-2025 zoals vastgesteld door het algemeen bestuur van WerkSaam na de zienswijzen van de deelnemende gemeenten.
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage aan apparaatskosten op basis van een verdeelsleutel en het gedeelte van de integratie-uitkering Sociaal Domein dat de raden beschikbaar stellen voor participatie (inclusief volwasseneneducatie), inkomensdeel/buig en de wet sociale werkvoorziening voor zover het gaat om het budget dat samenhangt met de taken die overgaan naar WerkSaam.
Risico's	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten. • Bijdrage GR sluit niet aan op ontwikkeling gemeentefonds • Uitvoeringstaken Wet Inburgering • Ontwikkeling toegevoegde waarde • Externe factoren zoals cyberaanvallen

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
€ 8.117.000	€ 18.028.000	€ 6.976.000	€ 17.246.000	€ 0

Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)

Gerelateerd aan programma('s) 2. Ruimte

Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Doel / openbaar belang	Het ABWF is een gemeenschappelijke regeling waarin het ABWF de zeven Westfriese gemeenten vertegenwoordigd over zaken afstemming op het gebied van de afvalinzameling, het contractmanagement HVC en aandeelhouderszaken. Eveneens is het ABWF de eigenaar van en verantwoordelijk voor de voormalige stortplaats te Westwoud.
Activiteiten en ontwikkelingen	De activiteiten zijn direct verbonden aan het beheer van de voormalige stortplaats en het zorgdragen voor intergemeentelijke afstemming met betrekking tot het afvalstoffenbeleid en – uitvoering, DVO- en aandeelhouderszaken. In het kader van de evaluatie van het Pact van West-Friesland is geconstateerd dat de ambitie om te behoren tot de top 10 van meest aantrekkelijke regio's in Nederland onverminderd hoog is. Pact 7.1 staat voor zeven gemeenten één geluid en gaat verder dan het eerste Pact uit 2013. Het gaat onder meer over aantrekkelijk wonen, het stimuleren van economische ontwikkelingen en aandacht kennis en innovatie, maar ook over het verbeteren van de bereikbaarheid en de toeristische aantrekkingskracht. Het ABWF zal haar bijdragen leveren aan de in het pact genoemde thema's energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie. Dit zal zij doen middels het organiseren van afstemming op het gebied van huishoudelijk afval en aandeelhouderschap HVC. Gemeenten onderhandelen nu zelf met HVC over de afvaltarieven.
Financieel belang	
Risico's	• Ondersteuning (geen eigen huisvesting en personeel) • Stortplaats Westwoud

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
€ 4.000	€ 1.557.000	€ 10.000	€ 1.499.000	€ 0

SED organisatie

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en dienstverlening

Vertegenwoordiging Lid van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur.

Deelnemers Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland.

Deelname verplicht Nee

Doel / openbaar belang De missie van de SED organisatie is samen werken aan een prettige woon-, werk- en leefomgeving. De SED organisatie staat voor goede dienstverlening aan de inwoners en ondernemers en een krachtige en deskundige ondersteuning aan de besturen van de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland.

Activiteiten en ontwikkelingen Er worden goede stappen met de organisatie gezet. De sturing en planning is verbeterd waardoor we meer in control zijn gekomen. We willen verder voortgaan op dit pad door de bedrijfsvoering door te ontwikkelen. De medewerkers ervaren meer leiding en aandacht. Niettemin is de werkdruk en ook het ziekteverzuim nog steeds zorgelijk hoog; er ligt meer werk dan dat er aan formatie beschikbaar is. Bovendien zijn er nieuwe vraagstukken die op onze gemeenten afkomen en moeten worden aangepakt, denk aan duurzaamheid en energietransitie, de woningbouwopgave en de blijvende druk vanuit het sociaal domein, maar ook allerlei regelgeving op het gebied van bedrijfsvoering. De huidige krapte op de arbeidsmarkt geeft daarbij een opwaartse financiële druk op de kosten van personeel en dus op de begroting van de SED (die voor 83% uit salariskosten bestaat).

Financieel belang Jaarlijkse bijdrage volgens verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.

Risico's
• Datalek, cybercrime en uitval ICT systemen
• Personeel
• Wet- en regelgeving"

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
0	€ 11.476.000	0	€ 11.247.000	€ 0

SSC DeSom (ICT)

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en dienstverlening

Vertegenwoordiging Lid van het algemeen bestuur

Deelnemers Drechterland, Enkhuizen, Stede Broec, Opmeer, Medemblik, en Koggenland.

Deelname verplicht Nee

Doel / openbaar belang De deelnemers en WerkSaam ondersteunen met ICT-voorzieningen en deze voorzieningen steeds beter afstemmen op de behoefte van deze tijd en de nieuwe ontwikkelingen.

Activiteiten en ontwikkelingen In 2023 wil SSC DeSom naast haar reguliere (beheer)taken, graag samen met de deelnemers werken aan het verder doorontwikkelen van de werkplek omgeving en een optimalisatie van de rolverdeling en regievoering, die nodig is bij Cloud toepassingen. Ook zou SSC DeSom graag verder invulling geven aan nieuwe taken, die voortkomen uit de ambitie van de deelnemers voor data gedreven werken en Common Ground toepassingen.

Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage op basis van inwoneraantal. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Risico's	• Cyberaanvallen en/of cybercriminaliteit. • Geen goede centrale regie en beveiliging op SAAS oplossingen. • Incompliance door gewijzigde voorwaarden softwareleveranciers. • Ontvlechting van WerkSaam. • Beëindigen van contracten met onze leveranciers. • Tijdige invulling van vacatures en werving geschikt personeel.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
€ 334.000	€ 4.549.000	€ 334.000	€ 4.267.000	€ 0

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Gerelateerd aan programma('s) 2. Ruimte

Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en de provincie Noord-Holland
Deelname verplicht	Ja
Doel / openbaar belang	De OD NHN is een professionele opdrachtnemer die op een efficiënte manier en volgens geldende kwaliteitsstandaarden uitvoering geeft aan de opgedragen milieutaken op het gebied van de fysieke leefomgeving in Noord-Holland Noord.

Activiteiten en ontwikkelingen Waar de afgelopen jaren in het teken stonden van het inrichten van de organisatie op de komst van de Omgevingswet, staat 2023 voornamelijk in het teken van het verrichten van die werkzaamheden onder de Omgevingswet.

Met de komst van deze wet worden gemeenten voor een veel groter deel van de bodemtaken bevoegd gezag. Het gaat hierbij zowel om de handhaving en de vergunningverlening, als om de juridische en beleidsmatige advisering. De provincie Noord-Holland blijft nog slechts bevoegd gezag voor grondwaterverontreinigingen en specifieke locaties (BRZO-inrichtingen met grote risico's en spoedlocaties). De OD NHN voert deze bodemtaken uit.

In 2021 is gestart met een pilot met betrekking tot een nieuwe financieringsmodel. Eind 2022 wordt hierover besluitvorming verwacht. Daarbij wordt ook rekening gehouden met landelijke ontwikkelingen. Tot die tijd blijft de huidige lumpsum financiering van kracht.

Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage volgens het bedrijfsplan op basis van lumpsumfinanciering (vastgestelde prijs voor een totaalproject). Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Risico's	• Claims. • Datalek van geregistreerde gegevens. • Aanbestedingsrisico's. • Projecten ten laste van het rekeningresultaat. • Pandemie. • Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet. • Bijdrage voor wettelijke taken niet geheel gedekt via de lumpsum.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
€ 1.056.000	€ 5.000.000	€ 1.056.000	€ 5.000.000	€ 0

WerkSaam Westfriesland

Gerelateerd aan programma('s) 3. Samenleving

Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.
Deelname verplicht	Nee
Doel / openbaar belang	WerkSaam Westfriesland voert de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorzieningen (WSW) uit voor de Westfriesse gemeenten. Een klein onderdeel van de Participatiewet, de bijzondere bijstand, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven. Het doel van de Participatiewet is dat iedereen die gedeeltelijk of volledig kan werken begeleid wordt naar werk, het liefst bij een gewone werkgever. Hierbij kan WerkSaam Westfriesland verschillende instrumenten inzetten, zoals job-coaching of loonkostensubsidie. Ook biedt WerkSaam beschutte werkplekken voor mensen die kunnen werken, maar veel begeleiding daarbij nodig hebben. Als werk (nog) niet mogelijk is, verstrekt WerkSaam een bijstandsuitkering.
Activiteiten en ontwikkelingen	In 2023 wordt uitvoering gegeven aan het beleidsplan 2022-2025. De behoefte aan onder andere zorg- en technisch personeel is ook de komende jaren groot. Veel cliënten in de bijstand hebben niet het juiste CV om voor een dergelijke baan in aanmerking te komen. Door uit te gaan van competenties en vaardigheden, kunnen we toch de juiste mensen selecteren, enthousiasmeren en opleiden voor een dergelijke richting. Een andere ontwikkeling is dat steeds meer bedrijven er toe overgaan om werk terug te halen dat al jaren uitbesteed is aan Lage lonen landen, het reshoren van werk. Dat biedt nieuwe kansen voor onze doelgroep. We volgen deze ontwikkelingen op de voet en nemen invloed waar mogelijk. Een andere trend is het groeiende besef dat we met elkaar verantwoordelijk zijn voor een betere wereld. Ondernemen met maatschappelijke en sociale impact. Voor veel ondernemers wordt het vanzelfsprekend dat hun bedrijf een afspiegeling is van de samenleving en zij zijn bereid om mensen kansen te bieden. Het aantal sociale ondernemers groeit. Sociaal ondernemen en impact realiseren wordt steeds meer de norm. De opkomst van Open Hiring (een baan zonder sollicitatie), waarbij WerkSaam een voortrekkersrol heeft, is daarvan een sprekend voorbeeld. En tenslotte wordt duidelijk dat er steeds meer stemmen opgaan om het "sociale werkbedrijf" weer steviger te verankeren in de samenleving, maar dan als "sociaal ontwikkelbedrijf". Een veilige plek voor mensen die niet bij een reguliere werkgever aan de slag kunnen, en een leer- en ontwikkelplek voor mensen die dat wel kunnen.

Financieel belang Jaarlijkse bijdrage aan apparaatskosten op basis van een verdeelsleutel en het gedeelte van de integratie-uitkering Sociaal Domein dat de raden beschikbaar stellen voor participatie (inclusief volwasseneneducatie), inkomensdeel/buig en de wet sociale werkvoorziening voor zover het gaat om het budget dat samenhangt met de taken die overgaan naar WerkSaam. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.

Risico's

- Bijdrage GR sluit niet aan op ontwikkeling gemeentefonds
- Uitvoeringstaken Wet Inburgering
- Ontwikkeling toegevoegde waarde
- Externe factoren zoals cyberaanvallen

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
€ 8.117.000	€ 18.028.000	€ 6.976.000	€ 17.246.000	€ 0

Deelnemingen

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord

Gerelateerd aan programma('s)	2. Ruimte
Rechtsvorm	NV
Vertegenwoordiging	17 gemeenten in Noord-Holland en de provincie Noord-Holland.
Deelnemers	17 gemeenten in Noord-Holland en de provincie Noord-Holland
Deelname verplicht	Nee
Doel / openbaar belang	Bevorderen van de regionale economie en welvaart en de nationale en internationale positionering van Noord-Holland Noord. Het ontwikkelingsbedrijf heeft vier pijlers binnen haar meerjarenprogramma. Dit zijn: Ondersteuning MKB, regionale promotie en acquisitie en uitvoering van de Destinatie Marketing Organisatie. Tenslotte voert het ontwikkelingsbedrijf projecten uit ter stimulering van de regionale economie.
Activiteiten en ontwikkelingen	Belangrijke speerpunten voor het Ontwikkelingsbedrijf zijn in 2022 vooral de ondersteuning van MKB op het gebied van digitalisering, innovatie en financiering. De huidige samenwerkingsovereenkomst met het Ontwikkelingsbedrijf loopt tot en met 2024. In 2023 zal daarom al een evaluatie gestart worden.

Financieel belang Jaarlijks wordt een subsidie toegekend. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV. De gemeente heeft als aandeelhouder 855 aandelen.

Risico's Er zijn geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
-	-	-	-	-

NV Bank Nederlandsche Gemeenten (BNG)

Gerelateerd aan programma('s)	1. Bestuur en dienstverlening			
Rechtsvorm	NV			
Vertegenwoordiging	De Staat, gemeenten, provincies en één hoogheemraadschap.			
Deelnemers	De Staat, gemeenten, provincies en één hoogheemraadschap			
Deelname verplicht	Ja			
Doel / openbaar belang	De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Draagt bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.			
Activiteiten en ontwikkelingen	De BNG heeft zich gecommitteerd om bij te dragen aan het nationale Klimaatakkoord en aan het bereiken van de klimaatdoelstellingen van Parijs. De bank ontwikkelt en stimuleert innovatieve duurzame verdienmodellen. Dankzij haar toprating kan de bank tegen lage tarieven geld lenen op de internationale geld- en kapitaalmarkt, en dit geld vervolgens tegen lage prijzen uitlenen aan klanten. Het fundingbeleid blijft onveranderd gericht op permanente toegang tot de geld- en kapitaalmarkt voor de gewenste looptijden en volumes tegen zo laag mogelijke kosten.			
Financieel belang	De gemeente heeft als aandeelhouder 15.756 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.			
Risico's	Er zijn geen risico's bekend.			
EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
-	-	-	-	

Alliander NV

Gerelateerd aan programma('s)	2. Ruimte			
Rechtsvorm	NV			
Vertegenwoordiging	Alle aandelen van Alliander N.V. zijn in handen van Nederlandse provincies en gemeenten.			
Deelnemers	Alle aandelen van Alliander N.V. zijn in handen van Nederlandse provincies en gemeenten.			
Deelname verplicht	Nee			
Doel / openbaar belang	Alliander is een netwerkbedrijf dat zorgt voor een betrouwbare, betaalbare en bereikbare energievoorziening in een groot deel van Nederland. Door hun netwerk continu te verbeteren, bereiden ze zich voor op een toekomst waarin iedereen duurzame energie kan gebruiken, produceren en delen. Stede Broec heeft aandelen in Aliander, waarvan de dividend op Algemene dekkingsmiddelen wordt ontvangen.			
Activiteiten en ontwikkelingen	De overgang naar een duurzame energievoorziening brengt nieuwe technische uitdagingen en nieuwe wensen van klanten met zich mee. In nauwe samenwerking met onder andere gemeenten, provincies en woningcorporaties vertaalt Alliander wensen, mogelijkheden en kaders in beleid en planning om de dagelijkse energievoorziening nu en in de toekomst te blijven garanderen. Via de Regionale Energiestrategieën (RES) geven ze invulling aan de afspraken uit het Klimaatakkoord. Alliander N.V. is, samen met de partners in de RES, ervoor verantwoordelijk om een optimale duurzame energievoorziening te ontwerpen en realiseren.			
Financieel belang	De gemeente heeft als aandeelhouder 113.140 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.			

Risico's Er zijn geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
-	-	-	-	

HVC Groep

Gerelateerd aan programma('s) 2. Ruimte

Rechtsvorm NV

Vertegenwoordiging

Deelnemers 6 waterschappen en 44 gemeenten.

Deelname verplicht

Doel / openbaar belang HVC is een afval- en energiebedrijf met zowel publieke als commerciële activiteiten op het gebied van afval en energie. Voor de verwerking en inzameling van het huishoudelijk afval heeft de gemeente een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten met een looptijd van 6 jaar (1 januari 2020 tot 1 januari 2026). Eveneens heeft de gemeente aandelen in het bedrijf en daarmee stemrecht in de Algemene Ledenvergadering. Aan het aandeelhouderschap is een ballotageovereenkomst verbonden waarin onder meer geregeld is dat het brandbaar afval afgestaan moet worden en de gemeente, samen met de andere aandeelhouders, garant staat voor een deel van de leningen.

Activiteiten en ontwikkelingen

- Met woningcorporaties en woningeigenaren gebouwen van aardgas afhalen en aansluiten op een warmtenet.
- Met zon- en windprojecten duurzame stroom opwekken.
- Bronscheiding verbeteren.
- Van afval dat niet gerecycled kan worden energie maken.
- Met verwerken van slib energie maken.

Financieel belang

Risico's

- Prijsfluctuaties van elektriciteit en gas, maar ook van papier en metalen.
- De samenstelling van het afval dat wordt aangeboden.
- Beleid van de regering m.b.t. een duurzame samenleving.
- Stijgende verzekeringskosten.
- Uitval installaties.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
€ 126.000.000	€ 871.000.000	€ 142.000.000	€ 850.000.000	

Grondbeleid

Visie

In de paragraaf grondbeleid van de begroting 2023 wordt verslag gedaan over de visie, ontwikkelingen en stand van zaken van de grondexploitaties in relatie tot de doelstellingen uit de begroting.

De visie op grondbeleid staat beschreven in de vigerende Nota Grondbeleid. Hieronder volgen enkele kaders vanuit deze nota:

1. Het doel van het gemeentelijk grondbeleid is het, ten behoeve van de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening, creëren van ruimte voor wonen, welzijn, zorg, werken, winkelen en recreëren in zowel uitleggebieden als bestaand stedelijk gebied, door het oppakken of ondersteunen van concrete ontwikkelinitiatieven. Hierbij wordt gestreefd naar optimalisatie van het financiële resultaat per project (in principe sluitende grondexploitaties).
2. De vorm van grondbeleid (actief, faciliterend of mengvorm) wordt afhankelijk van de individuele situatie gekozen. Uitgangspunt is hierbij actief grondbeleid, tenzij dit op basis van factoren als grondposities, gemeentelijke doelstellingen, mogelijkheid tot sturing, risicoprofiel, verwacht financieel resultaat en/of benodigde capaciteit en/of deskundigheid onwenselijk of niet goed mogelijk is.
3. In het geval van passief (faciliterend) grondbeleid streeft de gemeente naar het afsluiten van anterieure overeenkomsten. In het uiterste geval dat geen overeenstemming is te bereiken met één of meer eigenaren in het gebied en het publieke belang van de ontwikkeling groot is, wordt een exploitatieplan, gekoppeld aan een bestemmingsplan of een projectbesluit, vastgesteld.
4. Strategische aankopen in het kader van actief grondbeleid vinden plaats voor zover deze passen binnen de door de raad vastgestelde plannen en visies en worden zo spoedig mogelijk na aankoop door middel van raadsbesluit in exploitatie genomen.

Beleidsverantwoording

Verantwoording

Over grondexploitaties wordt op verschillende manieren verantwoording afgelegd:

1. De verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de Raad, het College en de SED zoals beschreven in de Nota Grondbeleid.
2. De projecten doorlopen de algemene fasen in gebiedsontwikkelingen (initiatief, haalbaarheid en realisatie, waarbij in principe per faseovergang verantwoording over de af te sluiten fase en toestemming voor de volgende fase wordt gevraagd aan het College en/of Raad.
3. Verantwoording in de P&C cyclus.
4. Tussentijdse college & raadinformatie en besluiten bij majeure afwijkingen op de kaders

Ontwikkelingen

Ter informatie, binnen de gemeente spelen de volgende grotere (faciliterende) projecten en ontwikkelingen (waarover op andere plekken dan in deze paragraaf verantwoording over wordt afgelegd):

- Venhuizen Centrum West: Dit betreft een particulier initiatief tot de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk met circa 250 woningen tegen het centrum van Venhuizen. In

2021 heeft de gemeente medewerking aan dit plan voorrang gegeven boven andere initiatieven. Het plan bevindt zich half 2022 in de haalbaarheidsfase (komen tot programma van eisen en masterplan)

- Westwoud: In de kern Westwoud hebben zijn er meerdere particuliere initiatieven tot woningbouw. Hier zijn we in het keuzeproces om één locatie aan te wijzen waaraan we als gemeente (planologische) medewerking willen gaan verlenen.

Prognose resultaten

De gemeente Drechterland kent op dit moment een zestal actieve grondexploitaties:

Reigersborg Zuid V

De locatie Reigersborg Zuid V ligt aan de westkant van Hoogkarspel. De totale oppervlakte van het plangebied is circa 120.000 m². Hiervan is ongeveer 49.000 m² uitgeefbaar gebied. Hierop worden ca. 136 woningen gerealiseerd. Een aanzienlijk deel van het plangebied is ingericht als ‘bospark’. De eerste vrijstaande woningen zijn inmiddels bewoond en de projectmatig te bouwen woningen in fase 1 worden in de zomer van 2022 opgeleverd. De 26 sociale huurwoningen in het plan zijn ook in aanbouw. Alle bouwkvavels zijn verkocht of in optie gegeven. In 2021 heeft ook de ontwikkelaar van de projectmatige woningen alle gronden voor de laatste (deel-)fasen van ons afgenomen. De 16 koopappartementen zijn als laatste in verkoop gegaan. Ook hiervoor is veel belangstelling. Dit betekent dat er geen woningen/kavels meer beschikbaar zijn. Verwacht wordt dat eind 2023 alle woningen in het plan zijn opgeleverd. Het plan wordt verder in fasen woonrijp, met 2024 als laatste jaar.

Kerkbuurt Wijdenes

Kerkbuurt Wijdenes (plan Sally) betreft de ontwikkeling van een woonwijk van 62 eenheden te Wijdenes. De werkzaamheden voor het bouwrijpmaken zijn eind 2020 afgerond, nadat al eerder de sportkooi was opgeleverd.

In 2021 zijn de gronden geleverd aan de woningcorporatie (10 eenheden) nadat eind 2020 de gronden voor de projectmatig woningbouw (36 eenheden) al aan de ontwikkelaar geleverd waren.

In plan Sally geeft de gemeente zelf een 16-tal vrije kavels uit. In 2021 zijn de laatste hiervan verkocht en, op een drietal kavels na, ook allen geleverd in 2021.

Alle omgevingsvergunningen zijn afgegeven en in 2021 is gestart met de bouw van de projectmatige- en corporatiewoningen. Alle projectmatige koopwoningen zijn vervolgens ook (vlot) verkocht door de ontwikkelaar. Met de woningbouw voor vrij kavels is ook al een start gemaakt in 2021, met de eerste oplevering in het eerste kwartaal 2022. De woningbouw zal in 2022 en 2023 verder plaats gaan vinden, waarna aansluitend in 2023-2024 de wijk woonrijp kan worden gemaakt.

Hemschool Hem

Dit betreft de herbestemming van een oude schoollocatie tot woningbouw (6 eenheden) en de inrichting van de openbare ruimte inclusief een speelvoorziening. In 2021 is het benodigde bestemmingsplan vastgesteld en onherroepelijk geworden. In het voorjaar van 2021 is het oude schoolgebouw gesloopt en zijn de overige opstallen verwijderd. Vervolgens is het betreffende perceel via een meervoudige onderhandse aanbesteding in de markt gezet. Na een succesvolle aanbesteding is de koopovereenkomst ondertekend en zijn de kavels in 2021 nog aan de ontwikkelaar geleverd en inmiddels ook al doorverkocht aan de uiteindelijke bewoners.

Na de zomervakantie van 2021 is gestart met het bouwrijp maken van de locatie. Ook deze werkzaamheden zijn inmiddels afgerond. Verder is in 2021 een start gemaakt met een ontwerp van de openbare ruimte en het speelterrein. Hier zal – met behulp van omwonden – in 2022 verder vorm aan gegeven worden. In het eerste kwartaal van 2022 wordt gestart met de bouw

van de woningen. Aansluitend kan naar verwachting in 2023 het woonrijpmaken plaatsvinden. Het project betreft een volledig eigen ontwikkeling en kent vanuit de historie (herstructurering) een verwacht negatief resultaat van circa € 275.000. Dit is € 50.000 meer dan in de vorige prognose en komt vanuit iets hogere (interne) begeleidingskosten en te verwachte kosten voor het woonrijpmaken vanuit de eerste concept-raming.

Schellinkhout sportveldlocatie

Door het beëindigen van de sportactiviteiten ter plaatse van de sportvelden in Schellinkhout, gekoppeld aan de behoefte aan het realiseren van een gedifferentieerd lokaal woonprogramma heeft de raad op 29 juni 2020 een start en kaders (mee) gegeven aan de gebiedsontwikkeling en grondexploitatie op deze locatie.

Inmiddels zijn door de omstandigheden (uitbreidingen dijklichaam, ophoging terrein, aangenomen besluit over minimaal 25 % sociaal huur bij meer dan 25 woningen en besluit m.b.t. biodiversiteit) de plannen veranderd. Het nieuwe stedenbouwkundig concept heeft circa 59 woningen met minimaal 25% sociaal huur, voldoet aan aangenomen besluit betreft biodiversiteit, ruimtelijke kwaliteit en aan andere gevraagde eisen. Er is een dergelijke differentiatie in het woningtype aangebracht en het voldoet aan de streefcijfers door u vastgesteld in het woonprogramma.

De raad heeft op 24 januari 2022 positief besloten op het nieuwe concept met bijbehorende grondexploitatie. Dit concept zal in 2022 verder afgestemd worden met omwonenden, de CPO alliantie en met de gebruikelijke overheidsdiensten. Aan de hand hiervan zal een definitieve stedenbouwkundig plan gemaakt kunnen worden, met bijbehorende grondexploitatie, welke vervolgens weer aan u ter vaststelling voorgelegd zal worden.

Het positieve resultaat dient ten gunste genomen te worden voor het verlies op de ontwikkeling van onderstaande dorpshuislocatie.

Schellinkhout dorpshuislocatie

Plannen worden uitgewerkt voor herontwikkeling van de huidige dorpshuislocatie te Schellinkhout. Het betreft hier een gemengd programma van onderwijs, welzijn, sport- en cultuur (in een MFA), in combinatie met een beperkte woningbouw van 10 appartementen voor senioren. De Raad heeft op 29 juni 2020 akkoord gegeven op deze ontwikkeling, en een budget vastgesteld voor het vastgoedgedeelte (MFA) en een grondexploitatie voor het gemeenschappelijke gronddeel.

Na de architectenselectie voor de MFA Schellinkhout eind 2020, is een stap terug in het ontwerp gemaakt. Het ontwerp moest beter aansluiten bij de visie van het onderwijs en de kinderopvang. Dit heeft geleid tot een aantal maanden vertraging in het proces. Inmiddels ligt er een breed gedragen plattegrond en is het schetsontwerp van de MFA vastgesteld. Dit schetsontwerp wordt in het 1e en 2e kwartaal van 2022 verder uitgewerkt via een voorlopig ontwerp tot een definitief ontwerp (DO). Na vaststelling van het DO wordt gestart met de ontwikkeling van de 10 appartementen (bestemmingsplan etc.). Het bouwrijp maken van dit perceel en de daadwerkelijk bouw van de appartementen kan pas aanvangen na oplevering van de MFA en sloop van het oude dorpshuis. Conform de huidige planning wordt de MFA medio 2024 opgeleverd.

Met bovenstaande zijn er in 2021 geen werkzaamheden ten behoeve van de grondexploitatie uitgevoerd en verschuift de planning ongeveer een jaar naar achteren. Het betreft een negatieve grondexploitatie van ongeveer € 970.000, waarvoor conform de regels een verliesvoorziening voor moet worden getroffen. Dit verwachte resultaat is circa € 70.000 meer dan in de vorige prognose en komt vanuit faseringsinvloeden.

Zuiderkogge 4b

De locatie Zuiderkogge fase 4b ligt ten noorden van Zuiderkogge en betreft een bedrijventerrein. Het totale plangebied heeft een oppervlakte van circa 24.000 m². In 2021 zijn twee bedrijfskavels uitgegeven. De nog resterende twee kavels zullen naar verwachting in 2022 en 2023 verkocht gaan worden. Dit is later dan beoogd (was verkoop in 2021) en heeft er mee te maken dat het redelijk specifieke woon-werk kavels betreft. De belangstelling hiervoor is zeker nog aanwezig, maar heeft vanuit meerdere redenen in 2021 niet geleid tot het verzilveren van koopopties. Na verkoop kunnen de (beperkte) afsluitende werkzaamheden woonrijpmaken uitgevoerd worden. Het betreft een gezamenlijke grondexploitatie (50/50) met USP vastgoed.

Strategische gronden

De gemeente heeft geen strategische en "warme" gronden in haar bezit. Wel loopt er een optieovereenkomst en onderzoek in Hoogkarspel op een perceel grond voor mogelijke toekomstige woningbouwontwikkeling.

Winst- en verliesneming

Resultaat

Medio 2022 wordt het financieel resultaat van de grondexploitaties tezamen geraamd op batig € 3.053.265. Positieve (eind) resultaten vanuit een grondexploitatie worden toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Verliesneming

De gemeente Drechterland kent twee grondexploitaties met een negatief eindresultaat, te weten de Hemschool en het project Schellinkhout dorpshuis locatie. Voor beide negatieve resultaten is een verliesvoorziening getroffen.

Winstneming

Ingaande dienstjaar 2017 zijn gemeenten verplicht om tussentijdse winst te nemen volgens de "Percentage of Completion" (POC) methode. Als per balansdatum bijvoorbeeld 75% van de totaal geraamde kosten zijn gemaakt en 30% van de totaal geraamde opbrengsten zijn gerealiseerd, dan wordt in het betreffende dienstjaar reeds 22,5% (75% x 30%) van het geraamd batig eindresultaat genomen. In de jaren er opvolgend wordt wederom hetzelfde gedaan, maar met aftrek/correctie van de eerder gedane winstnemingen. Tussentijdse winstnemingen worden toegevoegd aan de Algemene Reserve.

In onderstaande tabel zijn de te verwachten winstnemingen tot einde looptijd weergegeven:

In € 1.000				
Grondexploitatie	2023	2024	2025	2026
Zuiderkogge 4B (gemeente grex)	231	0	0	0
Reigersborg Zuid V	185	0	0	0
Kerkbuurt Wijdenes	200	0		
Schellinkhout sportveldlocatie	0	418	685	0
Totaal	616	418	685	0

Fondsvorming

Fondsvorming kan sinds 2016 niet meer als kostenpost meegenomen worden in de grondexploitaties, maar moet vanuit de winstnemingen via de algemene reserves toegevoegd worden.

Informatie

Voor uitgebreidere financiële achtergrondinformatie wordt verwezen naar het Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG)/Presentatie van de cijfers aan de Raadscommissie Drechterland. Voor de stand van de fondsen wordt verwezen naar het financiële onderdeel van de begroting.

Risicobeheersing

Voor de grondexploitaties zijn conjuncturele risico's gekwantificeerd. De conjuncturele risico's zijn berekend op basis van 1% minder inkomstenstijging, 1% meer kostenstijging en 2 jaar projectvertraging. Het risicobedrag is opgenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente.

Subsidies

Beleidsverantwoording

Subsidies en subsidiebeleid

Onder het begrip subsidie wordt volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) verstaan: “de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten” (artikel 4:21, eerste lid Awb). Artikel 4:23, eerste lid Awb schrijft voor dat subsidies worden verstrekt op basis van een wettelijk voorschrift, dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. Dit wettelijk voorschrift is bij de gemeente Drechterland:

1. De Algemene subsidieverordening (ASV) Drechterland als procedurele verordening, waarin in artikel 2 op hoofdlijnen is aangegeven voor welke activiteit(en) subsidie kan worden verstrekt.
2. De specifieke subsidieregelingen op het gebied van maatschappelijke dienstverlening, ouderenwerk, sport en recreatie, jeugd- en jongerenwerk, vormings- en ontwikkelingswerk, kunst en cultuur, investeringssubsidie, instrumentaal en vocaal muziekonderwijs en bijzondere activiteiten en eenmalige subsidies.

Ten grondslag aan het subsidiebeleid van Drechterland ligt de Welzijnsvisie. Het subsidiebeleid is voor de gemeente een van de middelen om de doelstellingen van de Welzijnsvisie te realiseren. Vooral daar waar er voor de gemeente sprake is van een voorwaardenscheppende rol, is subsidieverlening een belangrijk instrument. Hiermee kan de gemeente sturen op de instandhouding van organisaties en voorzieningen die een functie vervullen voor de gemeentelijke beleidsdoelen. Uitgangspunt hierbij is vooral het ondersteunen en bevorderen van activiteiten voor en door burgers. Hierbij is het vergroten van de participatie van de burger en het vergroten van de sociale samenhang het centrale doel. De gemeente ziet haar voorwaardenscheppende rol daarin vooral in het in stand houden van een goed basispakket aan welzijnsvoorzieningen.

Vertaling naar het subsidiebeleid

Het subsidiebeleid is, vanuit de uitgangspunten van de Welzijnsvisie, enerzijds gericht op het in stand houden van een goed voorzieningenniveau voor alle inwoners van Drechterland en anderzijds op het extra ondersteunen van activiteiten en voorzieningen die zijn gericht op de drie aandachtsgroepen jongeren, ouderen en gehandicapten. Dit betekent dus dat in het subsidiebeleid organisaties die zich in hun activiteiten en doelstellingen richten op deze doelgroepen uit de Welzijnsvisie, extra nadruk krijgen.

Op basis van de subsidieregelingen kunnen de meeste subsidieontvangers zelf berekenen op hoeveel subsidie zij aanspraak kunnen maken. Het algemene juridische en procedurele kader van het subsidiebeleid wordt geregeld in de Algemene Subsidieverordening Drechterland. De totale voor subsidie beschikbare financiële middelen en de verdeling daarvan over de diverse onderdelen van het welzijnsbeleid worden jaarlijks door de gemeenteraad door vaststelling van de subsidieplafonds bepaald bij de vaststelling van de gemeentebegroting. Tot en met 2022 zijn alle waarderingssubsidies voor vier jaar vastgesteld. Vanaf 2023 worden de waarderingssubsidies opnieuw voor een periode van 4 jaar vastgesteld en wordt de subsidie verstrekt op basis van de huidige situatie (b.v. aantal leden).

Financiële consequenties

Subsidieplafond begroting 2023

Werksoort	Totale subsidie
Maatschappelijke dienstverlening	253
Ouderenwerk	134
Jeugd- en jongerenwerk	201
Sport en recreatie	173
Investeringsubsidies	3
Vormings- en ontwikkelingswerk	610
Kunst en cultuur	62
Cultuureducatie en -participatie	103
Lokaal onderwijsbeleid	30
Bijzondere activiteiten en éénmalige subsidies	15
	1.583

De indexering van subsidies is voor 2023 vastgesteld op 3,4%. Alleen de budgetsubsidies (grote subsidies) worden geïndexeerd. De waarderingssubsidies (kleine subsidies) worden niet geïndexeerd en worden voor 4 jaar verleend. Vanaf 2023 worden de waarderingssubsidies weer voor een nieuwe periode van 4 jaar vastgesteld.

Financiën

Overzicht van baten en lasten

Lasten	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
1. Bestuur en ondersteuning	8.753	9.505	9.801
2. Ruimte	25.326	15.698	14.096
3. Samenleving	23.060	24.554	24.513
Totaal Lasten	57.139	49.757	48.410

Baten	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
1. Bestuur en ondersteuning	32.755	35.470	38.167
2. Ruimte	19.787	6.505	6.373
3. Samenleving	5.182	4.101	4.043
Totaal Baten	57.724	46.076	48.583

Totaal saldo van baten en lasten	585	-3.681	173

Mutatie reserves

Lasten	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
1. Bestuur en ondersteuning	0	0	0
2. Ruimte	1.151	3.929	750
3. Samenleving	1.020	3	3
Totaal Lasten	2.171	3.932	753

Baten	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
1. Bestuur en ondersteuning	489	352	322
2. Ruimte	1.145	4.393	660
3. Samenleving	611	874	235
Totaal Baten	2.245	5.619	1.217

Totaal mutaties reserves	74	1.687	464

Resultaat	659	-1.994	637

Overzicht incidentele baten en lasten

Pr. Omschrijving	2023
Lasten	
1 Uitvoeringsbudget CUP	65
2 Versnelling energie besp akkoord	18
2 Gemeentebreed omgevingsplan	100
2 Programma Omgevingswet	120
2 Uitvoeringsprogramma Woonakkoord	8
2 Woonprogramma DL 2021-2025	10
3 Invest subsidie Sporthal de Banne	45
3 Kwaliteitsmedewerker Team Inzet	55
3 Aanpak. Wachtijd Spec. Jeugdzorg	15
OH Digitalisering archief	74
<i>Mutaties reserves</i>	
2 Storting winstneming BGE - bedrijven	231
2 Storting winstneming BGE - woningen	385
Totaal lasten	1.125
Baten	
2 Winstneming BGE - bedrijven	231
2 Winstneming BGE - woningen	385
<i>Mutaties reserves</i>	
2 Onttr. AR Woonprogramma DL	10
3 Onttr res Soc Dom - Aanpak wachtijd spec. Jeugdzorg	15
Totaal baten	641

Overzicht toevoegingen en onttrekkingen reserves

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Onttrekking aan de reserves	2023
Programma 1 - Bestuur en ondersteuning	322
Programma 2 - Ruimte	579
Programma 3 - Samenleving	220
Totaal	1.122

Overzicht van baten en lasten per taakveld

		Lasten	Baten
Programma 1 bestuur en ondersteuning			
0.1	Bestuur	1.445	0
0.2	Burgerzaken	457	-219
0.4	Ondersteuning organisatie	6.942	-999
0.5	Treasury	68	-179
0.61	OZB Woningen	148	-3.166
0.62	OZB - niet woningen	52	-704
0.63	Parkeerbelasting	0	0
0.64	Belastingen Overig	28	0
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	-32.685
0.8	Overige baten en lasten	490	-160
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0
3.4	Economische promotie	0	-55
5.4	Musea	171	0
0.10	Mutaties reserves	753	-1.217
0.11	Resultaat van de begroting van baten en lasten	637	0
Programma 2 Ruimte			
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	224	-40
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	1.388	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	449	-14
2.1	Verkeer en vervoer	3.553	-288
2.4	Economische havens en waterwegen	174	0
3.1	Economische ontwikkeling	204	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	126	-231
3.3	Bedrijfsloket en - regelingen	19	-9
3.4	Economische promotie	51	-20
5.7	Openbaar groen (openlucht) recreatie	1.530	-5
5.7	Openbaar groen (openlucht) recreatie	127	0
7.2	Riolering	1.167	-1.535
7.3	Afval	2.740	-3.344
7.4	Milieubeheer	772	-40
7.5	Begraafplaatsen	193	-79
8.1	Ruimtelijke ordening	855	-10
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijven-terreinen)	-197	-385
8.3	Wonen en bouwen	721	-373
Programma 3 Samenleving			
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	621	0
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	812	-195
5.1	Sportbeleid en activering	394	-30
5.2	Sportaccommodaties	1.027	-221
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	275	-9
5.4	Musea	18	0

5.5	Cultureel erfgoed	153	-12
5.6	Media	584	-100
5.7	Openbaar groen (openlucht) recreatie	122	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.501	-369
6.2	Wijkteams	967	0
6.3	Inkomensregelingen	4.292	-3.038
6.4	Begeleide participatie	1.486	0
6.5	Arbeidsparticipatie	226	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	366	-2
6.7	Maatwerkvoorzieningen 18+	4.090	-67
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	4.732	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	63	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	796	0
7.1	Volksgesondheid	988	0
Totaal		49.800	-49.800

Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting

Algemeen financieel beeld

De uiteenzetting van de financiële positie bevat volgens artikel 20 van het Besluit begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een raming van de financiële gevolgen van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen, een geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar en het EMU-saldo. Afzonderlijke aandacht dient besteed te worden aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, een overzicht van de investeringen met daarin een onderscheid van investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Daarnaast dient er informatie gegeven te worden over de financiering en de stand en het verloop van de reserves en voorzieningen.

Artikel 21 bepaalt dat de toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie ook de gronden bevat waarop de ramingen zijn gebaseerd en een toelichting op belangrijke ontwikkelingen ten opzichte van de uiteenzetting van de financiële positie van het vorig begrotingsjaar.

Uitgangspunten van de begroting

Algemeen

Algemene prijsinflatie	+ 3%

Rente

Rente op nieuwe investeringen	Rente omslagpercentage
Rente op bestaande investeringen	Rente omslagpercentage

Tarieven en heffingen

Secretarieleges	+ 3%
Onroerendezaakbelastingen	+ 3%
Lijkbezorgingsrechten	+ 3%
Marktgelden	+ 3%

Rioolheffing	+ 2,6% conform GRP

Afvalstoffenheffing	kostendeekkende tarieven

Overige

Algemene uitkering gemeentefonds	Septembecirculaire 2022
Gemeenschappelijke regelingen	Indexering van de lonen + 2,3%
	Indexering van de prijzen + 2,3%

Subsidies

Alle sectoren	Indexering van de lonen + 3,6%
	Indexering van de prijzen + 3%

SED organisatie

VJN2022 en B2023 SED Organisatie

Toelichting uitgangspunten

Algemeen

- Voor prijsgevoelige budgetten wordt in beginsel rekening gehouden met een inflatiepercentage gebaseerd op de CPB verwachting van maart 2022 (Prijsontwikkeling Bruto Binnenlands Product-uitgangsjaar 2023 – 3%). Voor de cumulatieve doorwerking is aansluiting gezocht bij de indexatie zoals die in Meicirculaire 2022 is opgenomen (prijzen 2,4%).

Rente

- De rente op bestaande investeringen wordt verdeeld via het rente omslagpercentage.
- De rente op nieuwe investeringen wordt verdeeld via het rente omslagpercentage.

Tarieven en heffingen

- Voor de tarieven wordt rekening gehouden met een inflatie van 3%.
- Voor de onroerendezaakbelastingen wordt uitgegaan van een opbrengststijging van 3% (inflatiecorrectie). Voor de cumulatieve doorwerking is aansluiting gezocht bij de indexatie zoals die in Meicirculaire 2022 is opgenomen (prijzen 2,4%).
- Voor de tarieven van de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt kostendekkende tarieven (inclusief BTW). Zodra de nieuwe kosten bekend zijn, die de HVC in 2023 bij de gemeenten in rekening gaat brengen, wordt aan de gemeenteraad een voorstel gedaan met betrekking tot de tarieven voor 2023.

Overige

- De Algemene Uitkering uit het gemeentefonds voor 2023 wordt gebaseerd op de Septembercirculaire 2022. In de Algemene Uitkering worden loon- en prijsontwikkelingen verwerkt op basis van de landelijke cijfers. In de meerjarenraming van de Algemene Uitkering voor de jaren 2023 t/m 2026 wordt uitgegaan van het systeem van lopende prijzen. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met de compensatie voor loon- en prijsstijgingen in de jaren 2023 t/m 2026.
- Voor indexatie van de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen wordt aangesloten bij de Financiële Uitgangspunten gemeenschappelijke regeling Noord Holland Noord van de Regietafel GR-en NH-N. Uitgangspunt Regietafel is loonindexatie 2,3%, prijsindexatie 2,3% en gewogen gemiddelde 2,3%.
- Voor subsidies wordt voor de lonen uitgegaan van een inflatie van 3,6% (loonvoet sector overheid). Voor prijsgevoelige onderdelen wordt rekening gehouden met een inflatiepercentage dat gebaseerd is op de CPB verwachting van maart 2022 (Prijsontwikkeling Bruto Binnenlands Product - uitgangsjaar 2023: 3%). Omdat wordt gerekend met een verhouding loon/prijs van 70/30 wordt een indexatie toegerekend van 3,4%.
- Voor de bijdrage aan SED organisatie wordt aangesloten bij de bijdrage uit de voorjaarsnota en de begroting 2023 van de SED organisatie.

Geprognosticeerde balans

Balans

Begin en eindbalans	1-1-2023	31-12-2023
ACTIVA		
<u>Vaste activa</u>		
Immateriele vaste activa	2.790	2.326
Materiële vaste activa	32.007	35.769
Financiële vaste activa	6.069	5.913
Totaal vaste activa	40.866	44.008
<u>Vlottende activa</u>		
Vorraden	-3.778	1.598
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	10.291	6.748
Liquide middelen	0	0
Overlopende activa	821	821
Totaal vlottende activa	7.334	9.167
Totaal ACTIVA	48.200	53.175
PASSIVA		
<u>Vaste passiva</u>		
Eigen Vermogen	24.751	24.923
Voorzieningen	5.435	5.496
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	12.116	11.225
Totaal vaste passiva	42.302	41.644
<u>Vlottende passiva</u>		
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	2.137	7.770
Overlopende passiva	3.761	3.761
Totaal vlottende passiva	5.898	11.531
Totaal PASSIVA	48.200	53.175

Berekening van het EMU-saldo

*€ 1.000	T-1: 2022	T: 2023	T+1: 2024
Emu Saldo	-4.491	-8.441	-3.122

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door het huidige dan wel voormalige personeel.

Het BBV onderscheidt arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met en zonder jaarlijks vergelijkbaar volume. Op grond van artikel 44, derde lid BBV, is het niet toegestaan om een voorziening te vormen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

De gemeente Drechterland heeft een voorziening inzake arbeidsgerelateerde kosten.

Voorziening Pensioenaanspraken wethouders

De huidige pensioenverplichtingen van voormalige wethouders worden voor een deel betaald uit de voorziening "Pensioenaanspraken bestuurders" en komen verder ten laste van de exploitatie. Voor toekomstige pensioenaanspraken van wethouders is de voorziening "Pensioenaanspraken bestuurders" ook van toepassing. Het saldo in genoemde voorziening is voldoende om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Jaarlijks vindt aanpassing plaats aan de hand van actuariële berekeningen. De stand van deze voorziening bedraagt per 1 januari 2023 € 1.609.000.

Investerings

Er wordt onderscheid gemaakt in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings met een economisch nut zijn alle investeringen die verhandelbaar zijn (er is een markt voor) en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of tarieven.

Investerings met economisch en maatschappelijk nut worden geactiveerd, mits ze groter of gelijk zijn dan € 20.000.

Investerings met economisch nut

Omschrijving	Investeringsbedrag
n.v.t.	0
Totaal	0

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Omschrijving	Investeringsbedrag	Afschrijv. Termijn
Uitvoering GRP - Electromechanisch	211	15
Uitvoering GRP - Persleidingen	9	45
Uitvoering GRP - Hoofdriool	627	60
Totaal	847	

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Het betreffen investeringen in bijvoorbeeld wegen, bruggen, water en groenvoorzieningen. Vanaf 2017 is het verplicht om investeringen met maatschappelijk nut ook te activeren.

Investerings met maatschappelijk nut

Omschrijving	Investeringsbedrag	Afschrijv. Termijn
Vervanging beschoeiingen - hout	121	25
Vervanging beschoeiingen - kunststof	182	50
Vervanging armaturen OVL	100	20
Vervangen masten OVL	41	40
Vervangen bekabeling OVL	29	40
Vervanging kunstwerken - hout	40	25
Vervanging kunstwerken - staal / composiet	72	50
Vervanging kunstwerken - beton / steen	40	80
Vervangen wegen	500	40
Vervangen openbaar groen	60	20
Vervanging diverse speelvoorzieningen	65	12
Vorbereidingskrediet reconstructie Zuiderdracht	80	40
Renovatie sportveld (B-veld) Woudia	40	30
Totaal	1.370	

Financiering

In 2023 wordt naar verwachting geen vaste geldlening aangetrokken.

Overzicht reserves en voorzieningen

Reserves zijn middelen die vallen onder het eigen vermogen en die door de raad een bepaalde bestemming hebben gekregen.

In de volgende tabel wordt het verloopoverzicht van de reserves in 2023 weergegeven.

	boekwaarde 1-1-2023	Vermeerd.	Vermind.	ter dekking van afschr. Lasten	boekwaarde 31-12-2023
<i>Algemene reserve</i>	4.529	1.270	80	0	5.719
<i>Totaal algemene reserve</i>	4.529	1.270	80	0	5.719
 <i>Bestemmingsreserves</i>					
Bestemmingsreserve ter dekking van afschrijvingslasten:					
- Algemeen	7.302	0	0	335	6.967
- Centrale gemeentelijke huisvesting	8.020	0	0	322	7.698
 Bestemmingsreserves ter dekking van specifieke lasten:					
- Lokaal recreatieve landschapsontw.	226	16	0	0	242
- Gemeentelijke monumenten	26	0	0	0	26
- Verkeersinfrastructuur	2.851	37	0	465	2.423
- Wegen	0	64	0	0	64
- Inv. Budget Soc. Cult. Accommodaties	9	0	0	0	9
- Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	42	0	0	0	42
- Sociaal Domein	967	0	15	0	952
- Kunst en Cultuur	171	3	0	0	174
- Glasvezel	497	0	0	0	497
- Vitale dorpen	111	0	0	0	111
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	20.222	120	15	1.122	19.205
 Totaal reserves	 24.751	 1.390	 95	 1.122	 24.924

De Algemene reserve bedraagt per 1 januari 2023 in totaal € 4.529.000. In 2023 zijn ten gunste / ten laste van de Algemene reserve de volgende stortingen en onttrekkingen geraamd:

Mutaties Algemene reserve

	saldo 1-1-2023	storting	onttrekking	saldo 31-12-2023
	4.529			
<i>Stortingen</i>				
Resultaat 2023		637		
Winstnemingen en omslagheffingen		633		

Onttrekkingen

- dekking omslagheffingen			70	
- Woonprogramma			10	
Totaal	4.529	1.270	80	5.719

De voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen en worden gevormd voor verplichtingen, risico's of verliezen waarvan de omvang nog onbekend is, maar wel redelijkerwijs te schatten zijn. Tevens wordt een voorziening gevormd voor middelen die van derden zijn verkregen voor besteding aan een specifiek doel.

In de volgende tabel wordt het verloopoverzicht van de voorzieningen in 2023 weergegeven.

Verloopoverzicht voorzieningen

	Boekwaarde 1-1-2023	vermeerd.	vermind.	Boekwaarde 31-12-2023
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:</i>				
- Pensioenaanspraken wethouders	1.609	129	34	1.703
<i>Egalisatievoorzieningen</i>				
- Baggeren	139	0	17	122
- Bruggen	42	32	31	43
- Gebouwen	698	179	244	633
<i>Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden:</i>				
- Subsidies e.d. verkregen van derden	412	0	0	412
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is:</i>				
- Begraafplaatsen	387	44	25	406
- Riolering	2.148	29	0	2.177
Totaal voorzieningen	5.434	413	351	5.496

Meerjarenraming en toelichting

	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten				
1. Bestuur en ondersteuning	9.801	10.443	11.118	11.814
2. Ruimte	14.096	14.320	14.268	14.350
3. Samenleving	24.513	23.677	23.393	23.314
Totaal Lasten	48.410	48.440	48.779	49.478

	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Baten				
1. Bestuur en ondersteuning	38.167	40.161	41.363	40.176
2. Ruimte	6.373	6.182	6.459	5.759
3. Samenleving	4.043	3.362	3.362	3.362
Totaal Baten	48.583	49.705	51.184	49.297
Totaal saldo van baten en lasten	173	1.265	2.405	-181

Mutatie reserves

	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Stortingen				
1. Bestuur en ondersteuning	0	0	0	0
2. Ruimte	750	482	749	64
3. Samenleving	3	3	3	3
Totaal Lasten	753	485	752	67

	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onttrekkingen				
1. Bestuur en ondersteuning	322	322	322	225
2. Ruimte	660	579	579	579
3. Samenleving	235	190	198	198
Totaal Baten	1.217	1.091	1.099	1.002
Totaal mutaties reserves	464	606	347	935

Resultaat	637	1.871	2.752	754

Incidentele baten en lasten (Meerjarig)

Pr. Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Lasten				
1 Uitvoeringsbudget CUP	65			
2 Versnelling energie besp akkoord	18	18	18	
2 Gemeentebreed omgevingsplan	100	100	50	
2 Programma Omgevingswet	120	90		
2 Uitvoeringsprogramma Woonakkoord	8			
2 Woonprogramma DL 2021-2025	10			
3 Invest subsidie Sporthal de Banne	45			
3 Kwaliteitsmedewerker Team Inzet	55			
3 Aanpak. Wachtijd Spec. Jeugdzorg	15	15		
OH Digitalisering archief	74	73		
<i>Mutaties reserves</i>				
2 Storting winstneming BGE - bedrijven	231			
2 Storting winstneming BGE - woningen	385	418	685	
Totaal lasten	1.125	714	753	0
Baten				
2 Winstneming BGE - bedrijven	231			
2 Winstneming BGE - woningen	385	418	685	
<i>Mutaties reserves</i>				
2 Onttr. AR Woonprogramma DL	10			
3 Onttr res Soc Dom - Aanpak wachtijd spec. Jeugdzorg	15	15		
Totaal baten	641	433	685	0
Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves				
Onttrekking aan de reserves	2023	2024	2025	2026
Programma 1 - Bestuur en ondersteuning	322	322	322	225
Programma 2 - Ruimte	579	579	579	579
Programma 3 - Samenleving	220	175	198	198
Totaal	1.122	1.076	1.099	1.002

Meerjarenoverzicht reserves (boekwaarde per 31-12 van het jaar)

	2023	2024	2025	2026
<i>Algemene reserve</i>	5.719	8.008	11.444	12.198
<i>Bestemmingsreserves</i>				
Bestemmingsreserve ter dekking van afschrijvingslasten:				
- Algemeen	6.967	6.679	6.367	6.055
- Centrale gemeentelijke huisvesting	7.698	7.376	7.054	6.829
Bestemmingsreserves ter dekking van specifieke lasten:				
- Lokaal recreatieve landschapsontwikkeling	242	242	242	242
- Gemeentelijke monumenten	26	26	26	26
- Verkeersinfrastructuur	2.423	1.958	1.493	1.029
- Wegen	64	128	192	256
- Inv. Budget Soc. Cult. Accommodaties	9	9	9	9
- Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	42	42	42	42
- Sociaal Domein	952	937	937	937
- Kunst en Cultuur	174	176	178	181
- Glasvezel	497	497	497	497
- Vitale dorpen	111	111	111	111
Totaal reserves	24.924	26.189	28.592	28.412

Meerjarenoverzicht voorzieningen (boekwaarde per 31-12 van het jaar)

	2023	2024	2025	2026
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>				
- Pensioenaanspraken wethouders	1.703	1.798	1.893	1.988
<i>Egalisatievoorzieningen</i>				
- Baggeren	122	105	88	71
- Bruggen	43	44	45	46
- Gebouwen	633	449	296	143
<i>Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden</i>				
- Subsidies e.d. verkregen van derden	412	412	412	412

Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is

- Begraafplaatsen	406	425	444	463
- Riolering	2.177	2.169	2.187	2.184

Totaal voorzieningen	5.496	5.402	5.365	5.307

Geprognosticeerde meerjarenbalansen.

Meerjarenbalansen	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026

ACTIVA

Vaste activa

Immateriele vaste activa	2.326	1.862	1.398	934
Materiële vaste activa	35.769	42.055	41.706	39.339
Financiële vaste activa	5.913	5.772	5.633	5.494
Totaal vaste activa	44.008	49.689	48.737	45.767

Vlottende activa

Voorraden	1.598	71	-256	4
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	6.748	6.748	6.748	6.748
Liquide middelen	0	0	0	0
Overlopende activa	821	821	821	821
Totaal vlottende activa	9.167	7.640	7.313	7.573

Totaal ACTIVA

53.175	57.329	56.050	53.340

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen Vermogen	24.923	26.189	28.592	28.411
Voorzieningen	5.496	5.403	5.365	5.308
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	11.225	10.425	9.625	8.825
Totaal vaste passiva	41.644	42.017	43.582	42.544

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	7.770	11.551	8.707	7.035
Overlopende passiva	3.761	3.761	3.761	3.761
Totaal vlottende passiva	11.531	15.312	12.468	10.796

Totaal PASSIVA

53.175	57.329	56.050	53.340

Emu saldo

*€ 1.000	T-1: 2022	T: 2023	T+1: 2024	T+2: 2025	T+3: 2026
Emu Saldo	-4.491	-8.441	-3.122	3.505	2.333

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

De gemeente Drechterland heeft een voorziening inzake arbeidsgerelateerde kosten.

Meerjareninvesteringsbegroting 2023-2026

	2023	2024	2025	2026
Economisch nut				
n.v.t.				
Economisch nut, heffing				
Uitvoering GRP Electromechanisch	211	208		
Uitvoering GRP Persleidingen	9			
Uitvoering GRP Hoofdriool	627	795		
Maatschappelijk nut				
Vervanging beschoeiingen - hout	121	100	94	97
Vervanging beschoeiingen - kunststof	182	183	219	221
Vervanging beschoeiingen		438		
Vervanging armaturen OVL	100	102	70	71
Vervanging masten OVL	41	42	72	73
Vervanging bekabeling OVL	29	30	31	31
Vervanging kunstwerken - hout	40	40	48	50
Vervanging kunstwerken - staal / composiet	72	74	92	95
Vervanging kunstwerken - beton / steen	40	70	90	90
Vervanging openbaar groen	60	65	66	67
Vervanging wegen	500	500	500	500
Vervanging diverse speelvoorzieningen	65	70	71	72
Renovatie sportveld (B-veld) Woudia	40			
Vorbereidingskrediet reconstructie Zuiderdracht	80			
Totaal	2.217	2.717	1.353	1.367